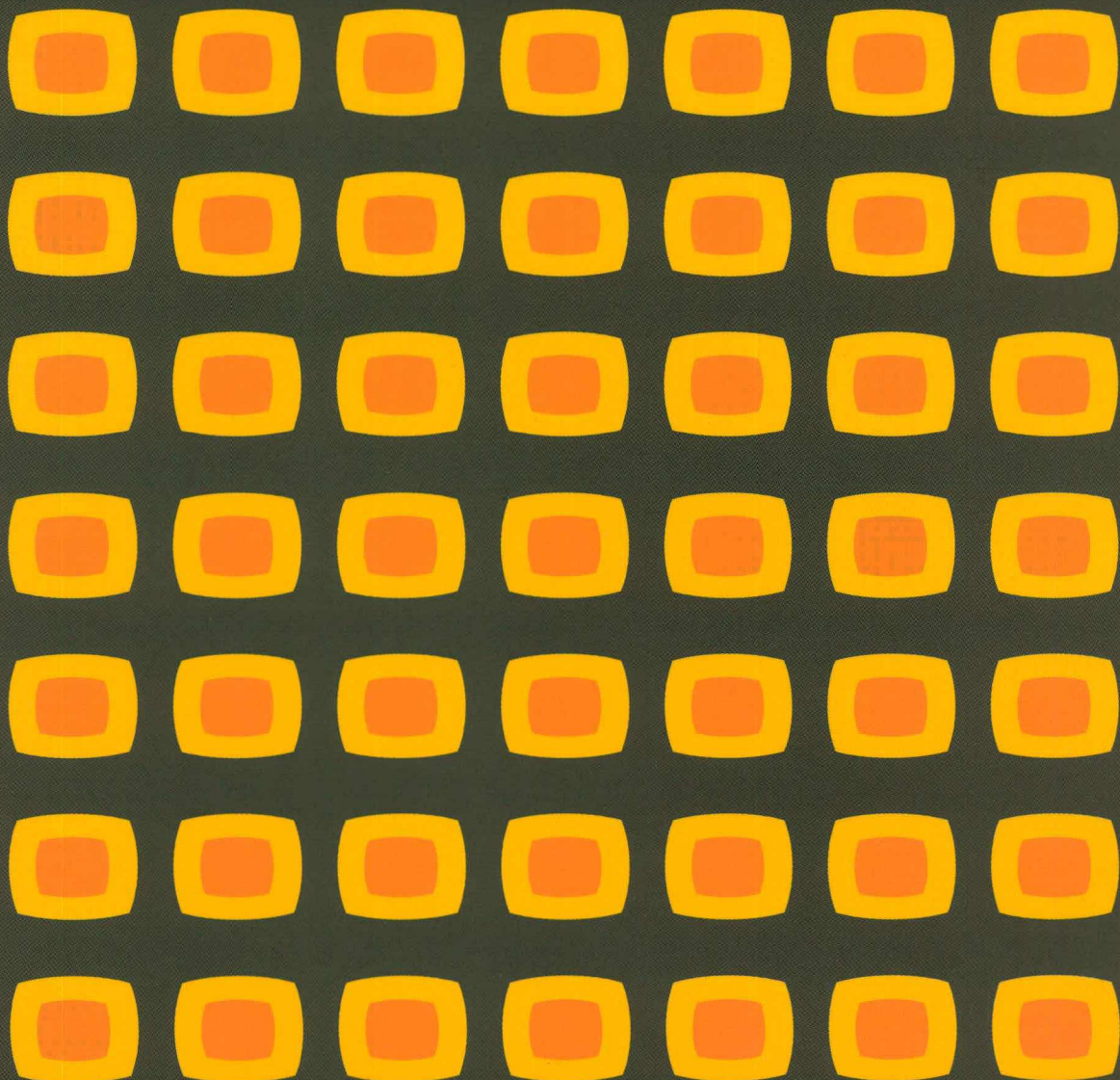

Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat 1999

Moving Images in Finland

Katsaus televisio-, elokuva- ja videotarjontaan ja verkkolehtiin
Overview of television, cinema and video programme supply

Rauli Kohvakka

Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat 1999 ***Moving Images in Finland***

Katsaus televisio-, elokuva- ja videotarjontaan ja verkkolehtiin
Overview of television, cinema and video programme supply

Rauli Kohvakka

Tiedustelut – Inquiries:

*Rauli Kohvakka
Puh. (09) 17 341
rauli.kohvakka@stat.fi*

*SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland*

*Kansikuva – Cover graphics:
Pablo Steffa*

© 2000 Tilastokeskus

*Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.
Quoting is encouraged provided Statistics Finland is acknowledged as the source.*

*ISSN 0784-8765
= Kulttuuri ja viestintä
ISSN 1457-8026
ISBN 951-727-825-X*

Hakapaino Oy, Helsinki 2000

Esipuhe

Tämä on neljäs audiovisuaalisten joukkoviestinten tarjontaa tarkasteleva Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat -julkaisu. Aikaisemmat ovat ilmestyneet vuosina 1992, 1994 ja 1996. Television, elokuvateattereiden ja videon tarjonnan yleisen tarkastelun lisäksi on joka julkaisussa käsitelty tarkemmin yhtä erityisaihetta. Tällä kertaa luodaan katsaus suomalaisten verkkolehtien, tarkemmin sanottuna sanoma- ja aikakauslehtien verkkoversioiden, piirteisiin.

Julkaisu on osa opetusministeriön ja Tilastokeskuksen yhteistyötä audiovisuaalisen joukkoviestinnän tilastoinnissa ja tutkimuksessa.

Julkaisun on tehnyt Rauli Kohvakka. Kuviot on laatinut Irma Ollila. Taitosta on vastannut Kirsi Toivonen. Käännöksen teki Mia Kilpiö.

Helsingissä marraskuussa 2000

Risto Lehtonen
tilastajohtaja

Sisälllys

	Sivu Page
ESIPUHE	3
1. TELEVISIO	5
1.1 Kotimaiset valtakunnalliset kanavat	5
1.2 Kaapeliverkot ja satelliittivastaanotto	10
2. ELOKUVA	12
2.1 Elokuvateatterit	12
2.2 Elokuvafestivaalit, -keskukset ja kunnallinen elokuvatoiminta	16
2.3 Elokuva televisiossa	22
3. SANOMA- JA AIKAKAUSLEHTIEN VERKKOVERSIOT	23
3.1 Verkkojulkaisemisen uudet mahdollisuudet	23
3.2 Aineisto	26
3.3 Verkkolehtien vuorovaikutteisuus	27
3.4 Lukijarekisterit, maksullisuus ja mainonta	32
3.5 Arkistot, haut, hypertekstuaalisuus ja linkit	34
Summary	37
Lähteet	45
Taulukkuuettelo – List of Tables	46
Liitetaulukot – Appendix Tables	49

Taulukoissa käytetyt symbolit – Symbols used in Tables

Ei mitään ilmoitettavaa – Magnitude nil	–
Tietoa ei ole saatu tai se on liian epäluotettava ilmoitettavaksi – Data not available
Suure on pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä – Magnitude less than half of unit employed	0 ja/and 0,0

1. Televisio

1.1 Kotimaiset valtakunnalliset kanavat

Kahdeksankymmentäluvulla alkanut televisiotarjonnan voimakas kasvu on jatkunut viime vuosiin asti. Sekä Yleisradio että MTV ovat lisänneet kanaviensa ohjelma-aikaa vuosi vuodelta. Neljäs valtakunnallinen kanava, Nelonen, aloitti toimintansa vuonna 1997. Kotimaisten valtakunnallisten kanavien yhteenlaskettu ohjelma-aika onkin lähes nelinkertaistunut viidessätoista vuodessa.

Televisiotarjonnan kasvu kiihtyi 1980-luvun lopulla. Syksyllä 1987 otettiin käyttöön kolmas valtakunnallinen lähetyverkko, jossa toimivat uutena kanavana Kolmostelevisio ja sen lisäksi MTV. Kolmostelevisio Oy oli aluksi MTV:n osakkuusyhtiö, mutta varsin pian siitä tuli tytäryhtiö. Vuoden 1992 loppuun asti MTV lähetti ohjelmiaan entiseen tapaan myös Yleisradion 1- ja 2-verkoissa. Vuoden 1993 kanavauudistuksessa se siirsi koko ohjelmatoimintansa kolmanteen verkkoon, jolle annettiin nimeksi MTV3-kanava. Tällä tavoin tuli tiensä päähän Suomen kansainvälisestikin poikkeuksellinen televisiojärjestelmä, jossa julkisen palvelun yleisradioyhtiö ja yksityinen mainosrahoitteinen yhtiö vuorottelevat samoissa lähetyverkkoissa.

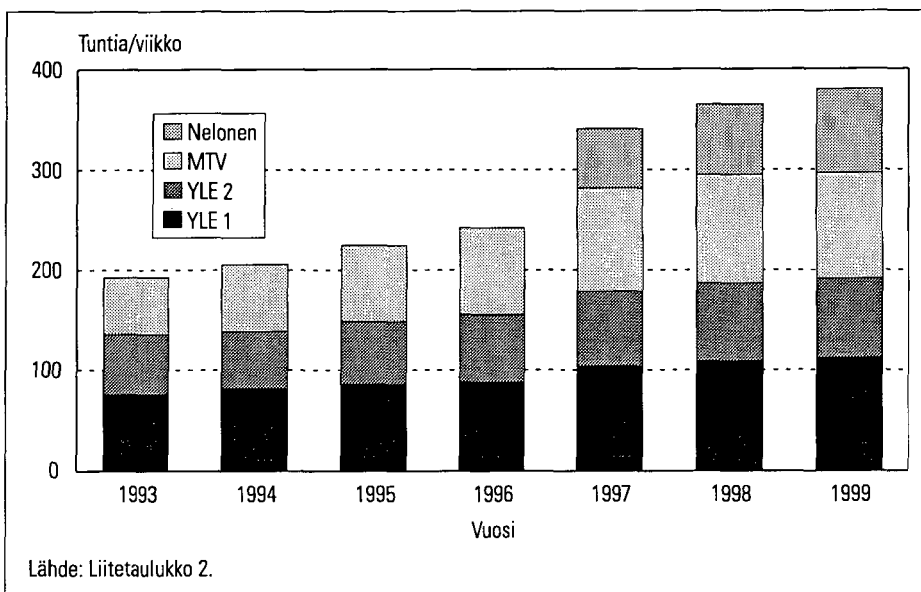
Kesällä 1997 kotimaisten valtakunnallisten kanavien määrä kasvoi jälleen yhdellä kun neljäs kanava, Nelonen, aloitti toimintansa. Uuden kanavan toimilupa myönnettiin Ruutunelonen Oy:lle, jonka suurin omistaja on SanomaWSOY -konserniin kuuluva Helsinki Media Company. Samalla kun Nelonen aloitti lähetyksensä, Helsinki Media lopetti PTV-kaapelikanavansa ja Nelonen alkoi rakentaa ohjelmistoaan PTV:n ohjelmiston pohjalta.

Suomen etelä- ja länsirannikoilla kanavien määrä oli kasvanut yhdellä jo vuonna 1988 kun TV4 aloitti lähetyksensä. TV4 lähetti aluksi koostetta Ruotsin julkisen palvelun yleisradioyhtiön (Sveriges TV) ohjelmista. Nykyään se lähettää Sveriges TV:n satelliittikanavaa SVT Europa, joka on samantyyppinen kooste.

Uusien kanavien lisäksi television tarjontaa on kasvattanut myös se, että olemassa olevat kanavat ovat lisänneet ohjelma-aikaansa. Yleisradio oli kasvattanut ohjelmatuntejaan jonkin verran jo ennen vuoden 1993 kanavauudistusta. MTV:n siirtyminen uudistuksessa kolmanteen lähetyverkkoon jätti sen täytettäväksi 1- ja 2-verkkoihin yhteensä kahdenkymmenen tunnin aukon viikossa. Sen täyttämisen jälkeenkin Yleisradio on kasvattanut ohjelma-aikaansa. Vuon-

Kuvio 1.

Yleisradion, MTV3:n ja Nelosen lähetystunnit 1993–1999

na 1999 Yleisradion TV1:n tarjonta oli keskimäärin 112 tuntia viikossa ja TV2:n 80 tuntia. Molempien kanavien ohjelma-aika on suurin piirtein kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa. (Liitetaulukko 2.)

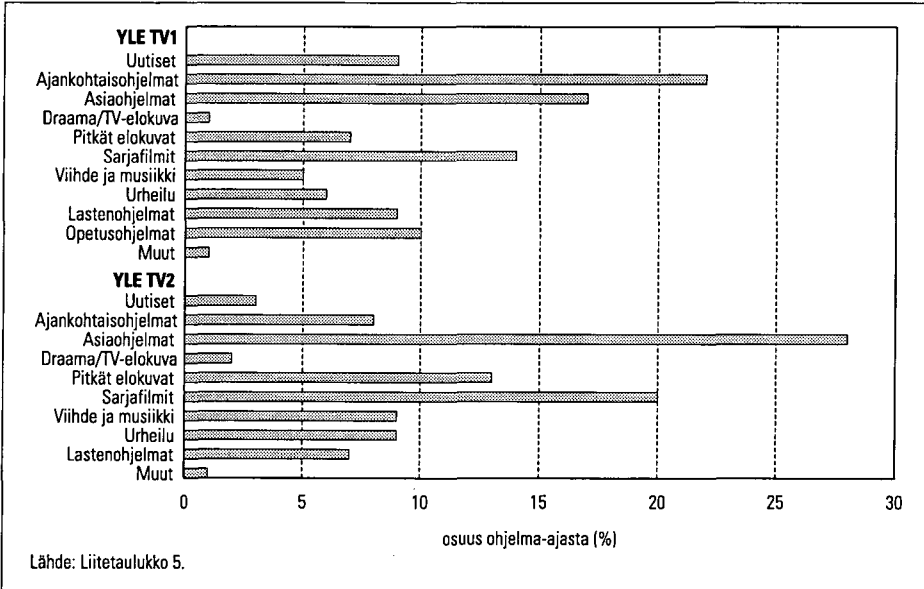
Myös MTV3 on lisännyt selvästi tarjontaansa vuoden 1993 jälkeen. Vuonna 1999 sen ohjelma-aika oli keskimäärin 105 tuntia viikossa, eli lähes kaksi kertaa niin paljon kuin heti 1993 kanavauudistuksen jälkeen. Nelosen ohjelma-aika oli sen toisena täytenä toimintavuotena 1999 keskimäärin 83 tuntia viikossa.

Ohjelma-ajan voimakkaan kasvun myötä televisio on Suomessakin siirtynyt yhä lähemmäksi ympärivuorokautista tarjontaa. Tällä hetkellä Yleisradion TV1 ja MTV3 lähettävät ohjelmaa aikaisesta aamusta myöhään yöhön kaikkina viikonpäivinä, TV1 keskimäärin 16 ja MTV3 15 tuntia päivässä. Luvut eivät sisällä ohjelmavälejä eivätkä MTV3:n osalta ostos-tv:tä. Yleisradion TV2:n ja Nelosen ohjelma-ajat ovat jonkin verran lyhyempiä. TV2 aloittaa lähetykset arkisin vasta iltapäivän alussa. Nelonen taas pitää arkisin muutaman tunnin aamulähettyksen jälkeen taukoa iltapäivään saakka. Viikonloppuisin niilläkin on käytännössä ohjelmia yhtäjaksoisesti aamusta yöhön.

Kotimaiset kanavat ovat uudistaneet myös tarjontansa sisältöä. Yleisradio ja MTV olivat vuoden 1993 kanavauudistuksen jälkeen uudessa tilanteessa. Aikaisemmin, jakaessaan Yleisradion lähetysverkot, ne olivat täydentäneet toisiaan: Yleisradio oli korostanut ajankohtais- ja asiaohjelmistoa ja MTV puolestaan viihdettä ja fiktiota. Uudistuksen jälkeen niiden täytyi kummankin rakentaa ohjelmisto koko kanavalle, Yleisradion kahdelle ja MTV:n yhdelle. Molemmat yhtiöt monipuolistivat ja tasapainottivat tarjontaansa niin sanotun täyden

Kuvio 2.

Yleisradion ohjelmisto ohjelmatyypeittäin 1999

palvelun kanavan suuntaan. MTV3:lla kasvoi asiaohjelmien ja Yleisradiolla viihteellisen ohjelmiston osuus. (Liitetaulukko 5.)

Kanavaudistuksen jälkeen Yleisradio loi omien kanaviensa välille työnjaon, jonka mukaan TV1 painottaa asiaohjelmia ja TV2 viihdettä. TV2:lla sarjojen, viihteen ja elokuvien osuus ohjelmistosta on korkeampi kuin TV1:llä. Ykköselä vastaavasti uutisten ja ajankohtaisohjelmien osuus on korkeampi. Työnjako näkyy selkeimmin niin sanotun prime time -ajan ohjelmistossa. TV1:n ja TV2:n profiileja on kanavaudistuksen jälkeisinä vuosina kehitetty yhä pidemmälle työnjaon mukaisesti. (Hellman & Sauri 1996a ja 1996b.)

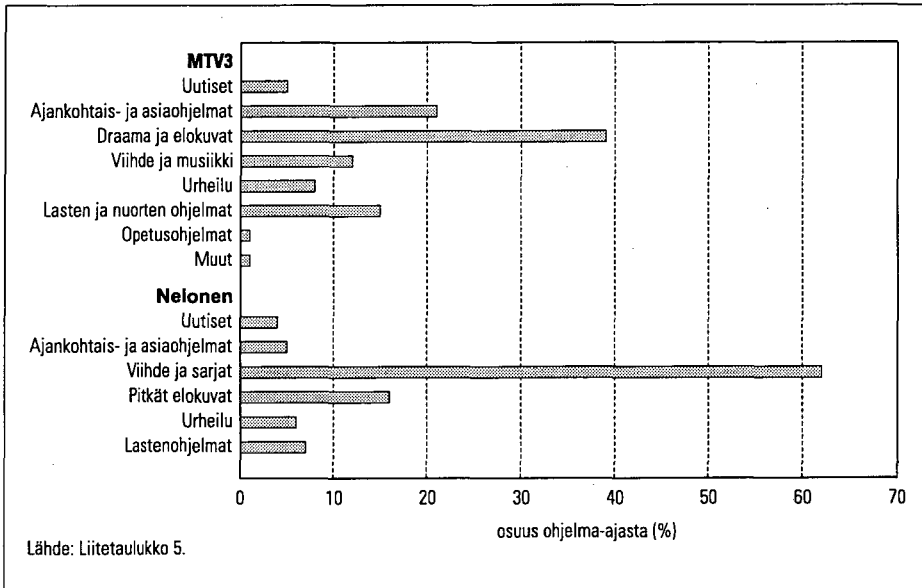
Nelonen "peri" PTV:ltä ohjelmiston, joka oli valtakunnalliselle kanavalle melko vaatimaton. Nelosen alkoikin kehittää sitä nopeasti muun muassa aloittamalla oman uutistoiminnan. Nelosen ohjelmisto on jonkin verran viihteellisempi kuin muiden kanavien. Nelosella sarjojen ja viihdeohjelmien osuus koko ohjelmistosta oli 62 prosenttia vuonna 1999 eli selvästi korkeampi kuin Yleisradion kanavilla tai MTV3:lla. Uutisten ja ajankohtaisohjelmien osuus Nelosella oli yhdeksän prosenttia. (Liitetaulukko 5.)

Suomalaisten kanavien kotimaisuusaste on korkea. Yleisradion TV 1:n ohjelmistosta oli 59 prosenttia kotimaista tuotantoa vuonna 1999. TV 2:lla osuus oli 47 prosenttia, ja MTV3:n ohjelmistosta kotimaista tuotantoa oli 52 prosenttia. Prime time -ajan ohjelmistojen kotimaisuusaste on yleensä korkeampi kuin muiden vuorokauden aikojen (Hellman & Sauri 1996b). (Liitetaulukko 6.)

Suomalaiset televisioyhtiöt eroavat toisistaan melko paljon sen suhteen, kuinka paljon ne ostavat ohjelmia kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä. Nelonen ostaa

Kuvio 3.

MTV3:n ja Nelosen ohjelmisto ohjelmatyypeittäin 1999

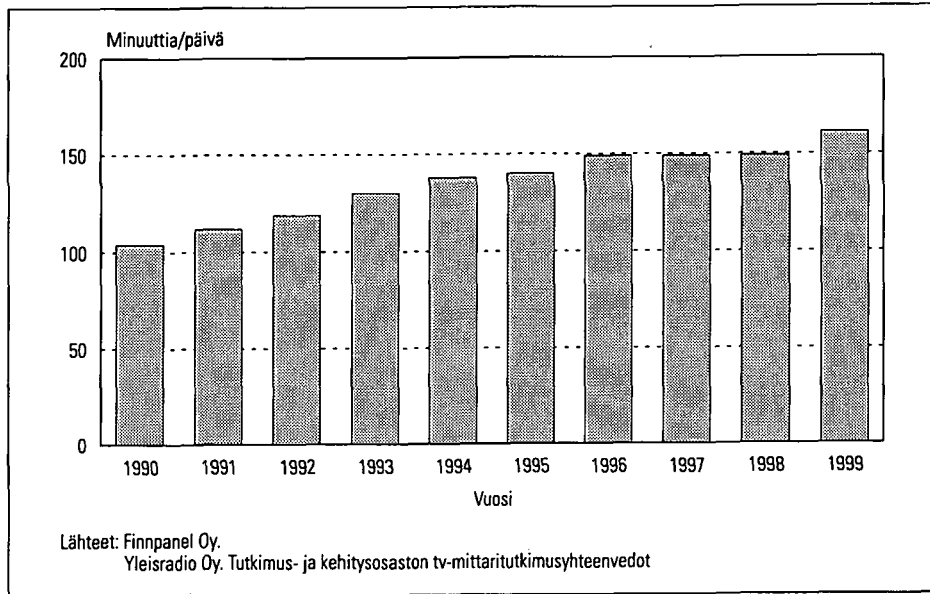
kaiken kotimaisen ohjelmiston uutisia lukuun ottamatta ulkopuolisilta yhtiöiltä. MTV3:n koko ohjelma-ajasta kotimaisten tuotanto-yhtiöiden osuus oli 16 prosenttia vuonna 1999. Tulevaisuudessa osuus tulee MTV:llä nousemaan, sillä se on myynyt osan omista ohjelmatuotantoyksiköistään. Yleisradion kanavilla noin kymmenen prosenttia ohjelma-ajasta on kotimaasta ostettua ohjelmaa. Oma tuotantoa koko ohjelma-ajasta oli Yleisradion TV1:llä noin puolet, TV2:lla ja ja MTV3:lla runsas kolmannes. (Liitetaulukko 6.)

Ulkomaisen ohjelmiston osuus on Yleisradion kanavilla ja MTV3:lla samaa suuruusluokkaa; 41–53 prosenttia koko ohjelmistosta (liitetaulukko 7). Kanavien välillä on kuitenkin eroja siinä, mistä ne ostavat ulkomaiset ohjelmansa. MTV3 ostaa mainosrahoitteisille kanaville tyypilliseen tapaan hyvin suuren osan ohjelmistaan Yhdysvalloista. Vuonna 1999 sen koko ohjelmistosta 38 prosenttia oli peräisin Pohjois-Amerikasta. Vastaavasti eurooppalaisia ohjelmia oli seitsemän prosenttia. Yleisradio esittää vähemmän yhdysvaltalaisia ja enemmän eurooppalaisia ohjelmia kuin MTV3. TV1:llä pohjois-amerikkalaisia ohjelmia oli kahdeksan prosenttia ja TV2:lla 21 prosenttia. Nelosen ulkomaisesta ohjelmistosta ei ole käytettävissä tilastoja. (Liitetaulukko 8.)

Samaan aikaan tarjonnan kasvaessa myös television katselu on lisääntynyt. 1990-luvun ensimmäisellä puoliskolla television keskimääräinen katselu-aika kasvoi useana vuotena, yhteensä 104 minuutista 149 minuuttiin vuosina 1990–1996. Sen jälkeen kasvu näytti pysähtyneen, kunnes vuonna 1999 katselu-aika nousi jälleen yli kymmenellä minuutilla 161 minuuttiin. (Kuvio 4.)

Kuvio 4.

Televisiion katseluun käytetty aika keskimääräisenä päivänä 1990–1999

Kotimaisten valtakunnallisten kanavien yhteenlaskettu osuus televisiion katseluajasta oli 95 prosenttia vuonna 1999. Yleisradion kanavien osuus on yhteensä 43 prosenttia ja MTV3:n 42 prosenttia. Nelosen katseluosuus on nousut kymmeneen prosenttiin.

1.2 Kaapeliverkot ja satelliittivastaanotto

Mahdollisuus katsella satelliitti- ja kaapelikanavia yleisty Suomessa edelleen, joskin hitaammin kuin 1980-luvulla. Puolet suomalaisista kotitalouksista on kytketty kaapelitelevisioverkkoon tai satelliittivastaanottojärjestelmään.

Kaapelitelevisioverkkojen leviäminen oli nopeimmillaan 1980-luvun lopussa, jolloin verkkoihin liitettiin noin satatuhatta uutta taloutta vuodessa. Nykyään uusia liittymiä kytketään vuosittain enää noin 30 000. Kaikkiaan kaapeliliittymiä oli vuoden 1999 lopussa 933 000 kappaletta, joka vastaa noin 40 prosenttia kotitalouksista¹.

Televisiokanavien satelliittivastaanotto alkoi yleistyä 1980-luvun lopulla noin kymmentuhannen talouden vuosivauhdilla. 1990-luvulla leviäminen on ollut nopeampaa. Yli 30 000 taloutta on vuosittain hankkinut satelliittiantennin tai liittynyt satelliittiyhteisantennijärjestelmään. Vuoden 1999 lopussa satelliittiliittymiä oli yhteensä 313 000 eli noin kolmetoista prosenttia kotitalouksista.

Kaapeliverkkojen kanavavalikoima vaihtelee melko paljon. Yleensä tarjolla ovat kaikki kotimaiset valtakunnalliset kanavat, ulkomaisten yleisradioyhtiöiden kanavia (esim. Sveriges Television), ulkomaisia satelliittikanavia sekä jonkin verran paikallisia kanavia. Vuonna 1998 kaapeliverkoissa välitettiin yhteensä 42 ulkomaista kanavaa. Paikallisia kanavia oli toiminnassa yhteensä yli viisikymmentä, mutta useimpien niiden ohjelmisto on ollut hyvin vähäistä.

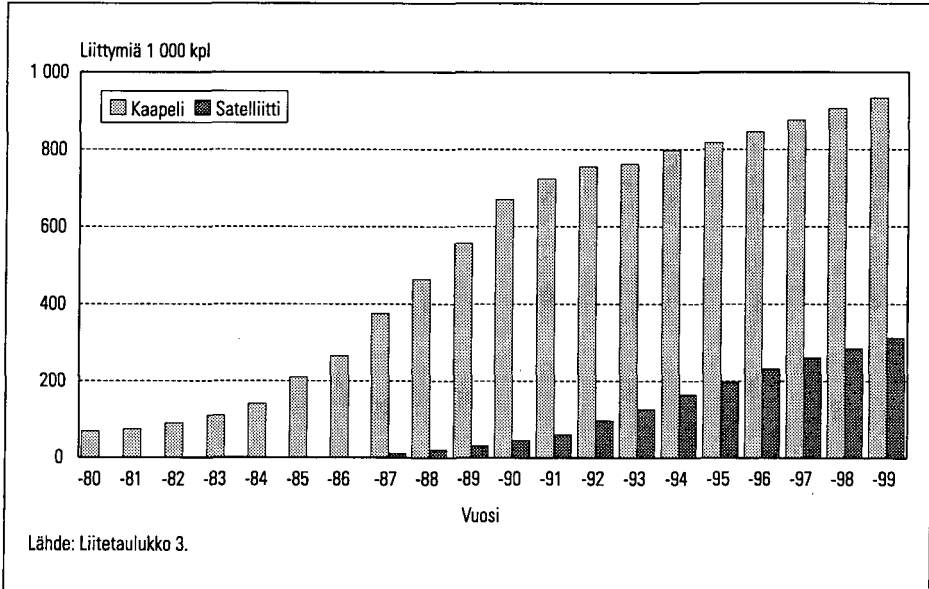
Kaapeliverkoissa välitetyistä kanavista on yleensä koottu kolmentyyppisiä palveluja. Kotimaiset kanavat ja muutama ulkomainen kanava on yleensä tarjolla niin sanottuina perusjakelukanavina, joista ei peritä talouksilta katselumaksua. Lisäksi kaapelioperaattorit tarjoavat maksullisia paketteja, jotka koostuvat vaihtelevasta määrästä ulkomaisia kanavia. Kanavapakettien katselemiseksi on vuokrattava niin sanottu kotipääte. Kotipääte tarvitaan myös varsinaisten maksukanavien eli ns. premium-kanavien (esimerkiksi Canal Plus tai TV1000 -kanavat) katseluun. Ulkomaiset kanavat ja niistä koostuvat kanavapaketit ovat nähtävissä myös satelliittivastaanotossa, vuodesta 1997 alkaen myös digitaalisena palveluna. Digitaalisesti on tarjolla myös tilausvideopalvelu (near video on demand).

Vuonna 1999 yleisimmät kaapeliverkossa välitetyt ulkomaiset satelliittikanavat olivat MTV-Europe, TV 5 Europe ja Eurosport. Ne olivat nähtävissä perusjakelukanavina lähes kaikissa kaapelitalouksissa. MTV-Europe on eurooppalainen musiikkikanava. Suomessa siitä näkyy pohjoismainen versio, jonka ohjelmista osa on tehty Pohjoismaita varten. TV 5 Europe on pääasiassa euroop-

¹ Aivan kaikki liittymät eivät ole kotitalouksia.

Kuvio 5.

Kaapeli- ja satelliittitelevisioliittymät 1980–1999

palaisten ja kanadalaisten ranskankielisten televisiokanavien ohjelmista tehty kooste. Eurosport on eurooppalainen urheilukanava. Naapurimaiden televisiokanavista kaapeliverkoissa välitettiin yleisimmin Ruotsin yleisradioyhtiön Sveriges Televisionin kanavia (TV1 23 % ja TV2 22 % kaapelitalouksista). (Liitetaulukko 4.)

Ulkomaisten televisiokanavien ja paikallisten kaapelikanavien osuus television katselusta on pysynyt hyvin alhaisena. Niiden osuus keskimääräisestä katseluajasta ylittää vain muutamaan prosenttiin, eivätkä ne ole siten vienneet juurikaan yleisöä kotimaisilta valtakunnallisilta kanavilta.

2. Elokuva

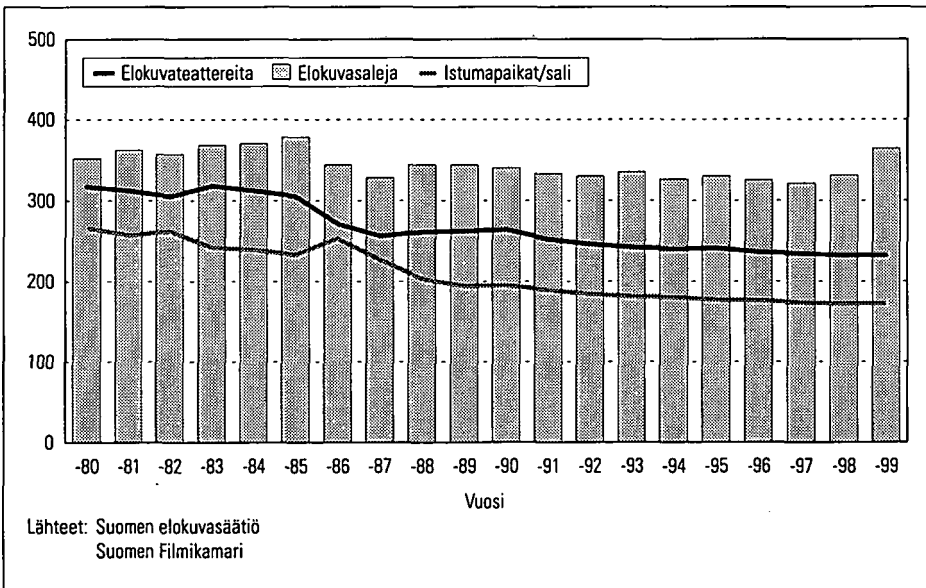
2.1 Elokuvateatterit

Elokuvateatteriverkko ja elokuvien esittäminen ovat muuttuneet paljon kahdessakymmenessä vuodessa, myös aivan viime aikoina. Elokuvateatterit ovat vähentyneet, mutta usean salin teattereiden yleistyminen on pitänyt salien määrän suurin piirtein ennallaan. Elokuvateattereiden ohjelmisto on supistunut ja muuttunut uutuusvoittoisemmaksi.

Elokuvateatterit joutuivat 1980-luvulla reagoimaan ympäristönsä muutokseen. Elokuvatarjonta teatterien ulkopuolella oli alkanut kasvaa nopeasti. Televisioyhtiöt laajensivat elokuvaohjelmistoaan vuosi vuodelta (liitetaulukko 9). Lisäksi elokuvia oli alettu levittää myös videotallenteina. Kilpailu katsojista muuttui kovemmaksi, eivätkä teatterit pystyneet säilyttämään asemiaan siinä. Niiden kävijämäärät supistuivat jatkuvasti.

Ratkaisua tilanteeseen etsittiin teatteriverkon ja esitystoiminnan uudistamisesta. Elokuvateattereista suljettiin 1980-luvulla peräti 17 prosenttia (kuvio 6). Teatteriverkon rakennetta uudistettiin muuttamalla yhden ja kahden salin teat-

Kuvio 6.
Elokuvateatterit, salit ja istumapaikat/sali 1980–1999

tereita usean pienen salin ns. rypäleteattereiksi. Tämän ansiosta salien määrä säilyi lähes ennallaan, vaikka teatterit vähenivätkin. Teatteriverkko supistui muutamalla teatterilla vuodessa myös 1990-luvulla. Vuonna 1999 Suomessa toimi 232 teatteria, kun niitä vuonna 1980 oli ollut 317 kappaletta.

1990-luvun lopulla alkoi muutoksen uusi vaihe. Suomessa alettiin jälleen rakentaa uusia elokuvateattereita ja uudistaa vanhoja. Nyt rakennetaan entistä useamman salin teatterikokonaisuuksia, eli niin sanottuja multiplex-teattereita. Helsinkiin valmistui syksyllä 1998 kymmenen salin Kinopalatsi ja seuraavan vuoden alussa Tennispalatsi, jossa on peräti 14 salia. Tätä ennen maan suurin teatteri oli ollut seitsemän salin Forum Helsingissä. Myös Tampereelle ja Poriin on avattu uudet teatterit, minkä lisäksi niitä on suunnitteilla muutamia muihin kaupunkeihin. Kaupungeissa, joihin uusia teattereita avataan, suljetaan vanhoja, minkä seurauksena teattereiden kokonaismäärä tulee todennäköisesti laskemaan. Toisaalta jo vuonna 1999 salien määrä kasvoi kymmenellä prosentilla 364 kappaleeseen.

Yksi elokuvateattereihin investoimisen taustalla oleva tekijä on Suomen suurimman teatteriketjun, Finnkinon, siirtyminen Rautakirja-konsernille vuonna 1994. Osana suurta konsernia Finnkinolla on paremmat resurssit investoida teattereihinsa¹. Myös ulkomaiset suuret yritykset ovat kiinnostuneet Suomen markkinoista. Pohjoismaainen teatteriketju Sandrew Metronome omistaa puolet Kinopalatsin Helsinkiin rakentaneesta Sandrew Metronome Finlandista, joka oli jo aiemmin hankkinut yhden pienen teatterin Helsingistä. Finnkino on tällä tavoin saanut ainakin Helsingissä uuden merkittävän kilpailijan.

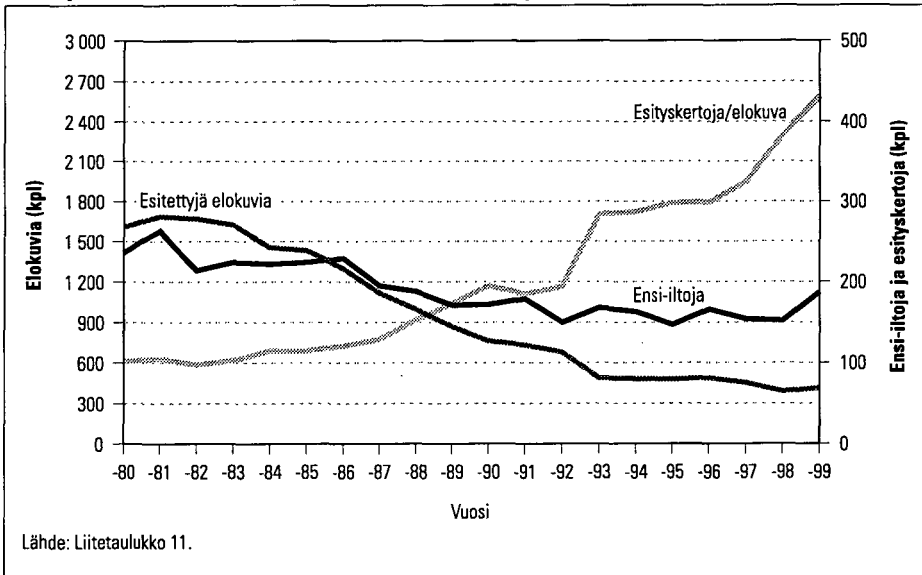
Teatteriyhtiöt odottavat uusien teatterien saavan elokuvissa käymisen pidempiaikaiseen nousuun. Tähän pyritään parantamalla elokuvissakäymisen mukavuutta. Uusiin teattereihin tehdään vanhoja teattereita väljemmät katsomot ja hankitaan mukavimmat istuimet. Lisäksi niissä on investoitu parempaan kuvan- ja äänentoistotekniikkaan. Uusissa teatterikomplekseissa on myös ravintola- ja kioskipalveluja. Siirtymällä useamman salin kokonaisuuksiin pyritään myös säästämään käyttökustannuksissa mm. henkilöstökuluissa. Lisäksi usean salin teattereissa elokuvia voidaan siirtää joustavammin erikokoisten salien välillä elokuvien suosion mukaan.

Elokuvateatterit reagoivat uuteen kilpailutilanteeseen ja yleisön vähenemiseen myös muuttamalla tarjontaansa ja elokuvien esittämistä. 1980-luvulla tarjontaa supistettiin voimakkaasti. Ensi-iltojen määrää leikattiin neljänneksellä ja teattereita vuoden aikana kiertävien elokuvien kokonaismäärää puolella. 1990-luvulla ensi-iltoja ei enää vähennetty, mutta vuoden koko ohjelmisto jälleen lähes puolittui. Vuonna 1999 ensi-iltoja oli 192 kappaletta ja teattereiden ohjelmistossa oli yhteensä 413 elokuvaa. Tarjonta kasvoi hieman edellisestä vuodesta, mikä saattaa johtua avatuista uusista teattereista. (Liitetaulukko 11.)

¹ Rautakirja on nykyään osa Sanoma WSOY-konsernia.

Kuvio 7.

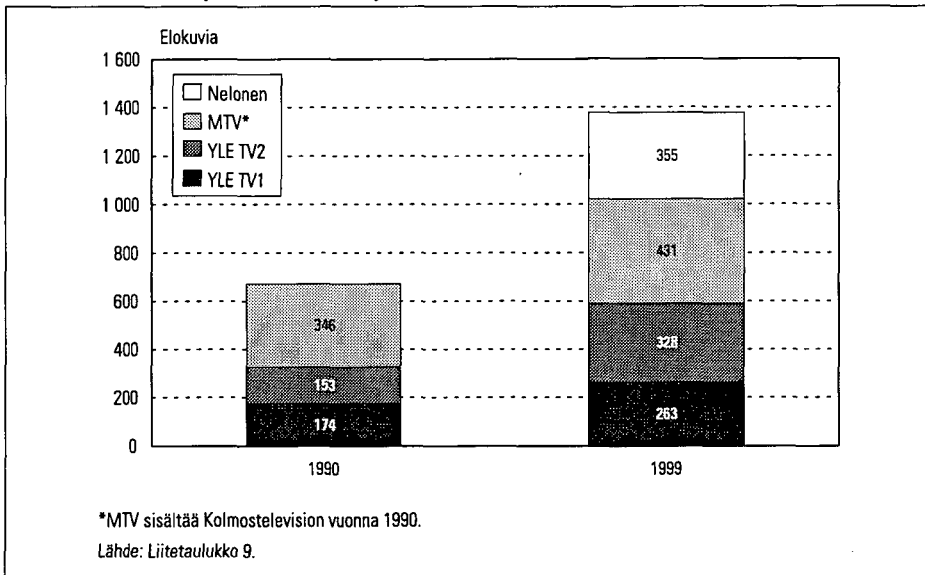
Esitetyt elokuvat, ensi-illat ja keskimääräiset esityskerrat/elokuva 1980–1999

Entistä pienempää ohjelmistoaan teatterit esittävät aiempaa huomattavasti aktiivisemmin. Esityskertojen keskiarvo ohjelmiston elokuvaa kohden lähes kaksinkertaistui 1980-luvulla ja yli kaksinkertaistui 1990-luvulla. Vuonna 1980 elokuvia esitettiin keskimäärin 102 kertaa ja vuonna 1999 peräti 431 kertaa. (Liitetaulukko 11.)

Kuvio 8.

Televisiossa esitetyt elokuvat 1990 ja 1999

Tarjonnan supistuminen on merkinnyt sitä, että se on muuttunut selkeästi entistä uutuusvoittoisemmaksi. Vuonna 1999 kaikista esitetyistä elokuvista 47 prosenttia oli tullut ensi-iltaan samana vuonna. Vuonna 1990 osuus oli ollut 23 prosenttia ja 1980 vain 15 prosenttia. Muutos tarkoittaa myös sitä, että elokuvat kiertävät teatterilevityksen nykyisin aiempaa nopeammin. Se taas johtuu pitkälti siitä, että elokuvien on kerättävä aiempaa nopeammin pääosa lippituloistaan, sillä ne halutaan siirtää seuraaviin esityskanaviin eli ensin myyntiin videotallenteina, sitten edelleen vuokratallennelevitykseen ja lopulta televisioon.

Elokuvateattereiden ohjelmiston supistuminen merkitsi 1980-luvulla pitkälti eurooppalaisten elokuvien vähenemistä. Yhdysvaltalaisten elokuvien ensi-iltojen määrä pysyi sen sijaan ennallaan. 1990-luvulla taas eurooppalaisten elokuvien ensi-iltojen määrä on pysynyt likimain samalla tasolla, mutta yhdysvaltalaisten elokuvien ensi-iltojen määrä on vähentynyt noin viidenneksellä. (Liitetaulukko 12.)

2.2 Elokvafestivaalit, -keskukset ja kunnallinen elokuvatoiminta

Teatterien lisäksi Suomessa on myös paljon muuta elokuvatarjontaa. Elokvafestivaalien ja -tapahtumien, kunnallisen elokuvatoiminnan, alueellisten elokuvakeskusten ja elokvakerhojen ohjelmisto on määrältään ja sisällöltään merkittävää. Myös niiden yleisö muodostaa huomattavan osan elokvien valkokankaalla saamasta yleisöstä.²

Elokvafestivaalit ja tapahtumat

Suomessa järjestetään vuosittain parikymmentä erilaista elokuvaan tai videoon liittyvää tapahtumaa, joista noin puolet on varsinaisia festivaaleja ja loput pienempiä tapahtumia. Osa niistä järjestetään laajempien monitaiteellisten taide-tapahtumien osana. Lisäksi elokuvia on myös eräiden suurten kulttuuritapahtumien, kuten Helsingin Juhlaviikkojen sekä Jyväskylän Talven ja Kesän, ohjelmassa.

Elokuva- ja videotapahtumien ohjelma vaihtelee paljon tapahtumasta toiseen. Elokuvaesitysten lisäksi järjestetään oheistapahtumia, kuten seminaareja, luentoja, tekijätapaamisia, illanviettoja, konsertteja ja näyttelyitä. Elokuvaohjelmisto noudattaa yleensä vuodesta toiseen tiettyä profiilia, joka voi painottua yhteen elokuvatyyppiin esimerkiksi pitkiin näytelmäelokuviin, lasten elokuviin, dokumentteihin tai lyhytelokuviin. Lyhytelokuille ja dokumenteille festivaalit ja tapahtumat ovatkin hyvin tärkeä esityskanava, sillä niitä esitetään melko harvoin tavanomaisessa teatterileivityksessä. Osa tapahtumista keskittyy pelkästään kotimaisiin elokuviin. Profiilinsa puitteissa useilla festivaaleilla ja tapahtumilla on vuosittain vaihtuva teema. Se voidaan rakentaa tekijöiden, aikakauden, maantieteellisen alueen tai sisällöllisen teeman ympärille. Eräät elokvatapahtumat ovat uusimman tuotannon katselmuksia, ja niihin voi liittyä kilpailuja tai palkintoja.

Suomessa järjestettävien elokuva- ja videotapahtumien ohjelmistossa on yhteensä useita satoja elokuvia. Vuonna 1995 pelkästään viiden suurimman tapahtuman (Espoo, Helsinki, Oulu, Sodankylä, Tampere) ohjelmistossa oli yhteensä lähes 800 pitkää ja lyhyttä elokuvaa (Karttunen 1997). Ohjelmiston elokuvia esitetään yleensä vain muutaman kerran kutakin.

² Hyvä esitys "ei-kauppallisen" elokvien esitystoiminnan muodoista ja historiasta on edellisessä Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat -julkaisussa (Karttunen 1997). Tämä katsaus perustuu pääasiassa siihen.

Taulukko – Table 1.
Elokuva- ja videofestivaalit 1997/98¹
Film and video festivals in 1997/98¹

Festivaali tai tapahtuma <i>Festival or event</i>	Kesto (päivää) <i>Duration</i> (days)	Tilaisuuksien lukumäärä <i>Number of</i> <i>happenings</i>	Myytyjen lippujen lkm. <i>Number of</i> <i>tickets sold</i>	Koko kävijä- määrä 1997 <i>Total number of</i> <i>visitors 1997</i>
Tampere kansainväliset lyhytelokuvafestivaalit* – <i>Tampere International Short Film Festival*</i>	5	n. – ca. 120	16 400	n. – ca. 34 000
Sodankylän Elokuva- ja videofestivaalit – <i>Midnight Sun Film Festival</i>	5	..	11 000	16 500
Oulun kansainvälinen lastenelokuvafestivaali – <i>Oulu International Children's Film Festival</i>	7			
Anjalankosken Kinosunnuntai (Anjalankoski) – <i>The Anjalankoski Cinema Sunday</i>	1	5	–	n. – ca. 250
Blue Sea Film Festival (Rauma)	5	37	n. – ca. 1 100	n. – ca. 3 100
Elokuvaviikko (Saarijärvi)	2	12	n. – ca. 800	yli – over 1 000
Espoo Ciné (Espoo)	6	89	9 181	19 282
Helsinki Film Festival – <i>Love & Anarchy (Helsinki)</i>	7	174	n. – ca. 17 100	n. – ca. 20 000
Kettupäivät (Helsinki) – <i>The Fox Days (Helsinki)</i>	5	32	1 874	n. – ca. 2 500
Lasten elokuvakarnevaali (Tampere)	2	9	801	805
Lyhyt kevät (Helsinki) – <i>The Short Spring (Helsinki)</i>	3	15	..	n. – ca. 1 000
Media & Message (Lappeenranta)	2	6	n. – ca. 180	n. – ca. 250
Minikino (Jyväskylä)	40	80	..	4 020
MuuMediaFestival (Helsinki)
Oulun Musiikkivideofestivaalit – <i>The Oulu Music Video Festival</i>	4	n. – ca. 70	n. – ca. 2 000	n. – ca. 12 000
Suomalaisen elokuvan festivaali (Turku)* – <i>The Finnish Cinema Festival (Turku)*</i>	4	26	1 254	n. – ca. 4 000
Taidetta valkokankaalla (Helsinki) – <i>Art on Screen (Helsinki)</i>	9	22	n. – ca. 800	906
Viitasaaren Elokuva- ja videofestivaalit* (Viitasaari)*	7	19	1 758	2 258
Viilit (Kuopio)	4	18	910	1 300
Ålands Nordiska Filmdagar (Maarianhamina) – <i>The Åland Nordic Cinema Days (Maarianhamina)</i>	4	6	..	235

¹ Sisältää talven 1997–1998 tapahtumat 30.4. saakka. Vuoden 1998 puolella pidetyt merkitty tähdellä (*).

¹ *Events of the winter 1997–1998 are included until 30 April. Events held in 1998 are marked with an asterisk (*).*

Lähde: Kulttuuritilasto, Tilastokeskus

Source: Cultural Statistics, Statistics Finland

Elokuva- ja videotapahtumat eroavat toisistaan paljon myös yleisömäärien suhteen. Pienimmissä käy yleisöä vain muutama sata henkeä ja suurimmissa taas jopa muutama kymmenen tuhatta. Tapahtumien yhteenlaskettu yleisömäärä on toistasataatuhatta henkeä. (Taulukko 1.)

Tiedot kävijämääristä tosin ovat eräiltä osin suuntaa-antavia, sillä niitä arvioidaan hyvin erilaisilla tavoilla. Jopa saman tapahtuman eri yhteyksissä ilmoittamat tiedot vaihtelevat. Osa tapahtumista esittää mieluiten arvion kaikkien tilaisuuksien (myös muiden kuin elokuvaesitysten) kokonaisyleisöstä. Eräiden tapahtumien yleisön arviointia vaikeuttavat ilmaisesitykset, varsinkin silloin

kun niissä käy satoja tai peräti tuhansia henkilöitä. Tapahtumissa, joissa kaikki tilaisuudet ovat maksullisia, on helppo laskea katsojien kokonaismäärä.

Alueelliset elokuvakeskukset

Suomessa toimii kymmenkunta alueellista elokuvakeskusta (taulukko 2). Keskuksen toiminta on hyvin moninaista. Niiden esitystoiminta voidaan jakaa karkeasti kaupalliseen ja ei-kaupalliseen. Kaupallinen esitystoiminta on lähellä normaalia elokuvateatteritoimintaa, joskin ohjelmistossa korostetaan laatua ja monipuolisuutta. Ei-kaupallinen esitystoiminta on tyypillisesti lapsille ja nuor-

Taulukko – Table 2.
Alueelliset elokuvakeskukset 1997
Regional film centres in Finland in 1997

Elokuvakeskus <i>Film centre</i>	Toimi- paikka <i>Location</i>	Perustettu <i>Founded</i>	Paikkoja omassa teatterissa <i>Number of seats in own theatre</i>	Esitettyjä elokuvia <i>Number of films shown</i>	Esityksiä <i>Number of showings</i>	Kokonais- yleisömäärä <i>Total number of viewers</i>
Finlandssvenskt filmcentrum rf. – <i>The Finland-Swedish Film Centre</i>	Turku, Vaasa	1989	–	..	83	..
Iisalmen Kamera ry. ¹ – Cinema Activities in the Province of Kuopio ¹	Iisalmi	1980	–	..	20	..
Kuopion elokuvatoimisto – <i>Kuopio Film Office</i>	Kuopio	..	330	170	437	20 715
Lapin liitto / Lapin läänin elokuva- toiminta – <i>Cinema Activities in the Province of Lapland</i>	Rovaniemi	1978	–	..	274	35 000
Oulun elokuvakeskus – <i>The Oulu Film Centre</i>	Oulu	1973	45	190	630	31 500
Pirkanmaan elokuvakeskus – <i>The Pirkanmaa Film Centre</i>	Tampere	1982	104	270	2 070	36 400
Pohjois-Karjalan liitto – <i>Cinema Activities in the Province of Karelia</i>	Joensuu	1979	–			
Päijät-Hämeen elokuvakeskus – <i>The Päijät-Häme Film Centre</i>	Lahti	1989	137	184	749	17 350
Satakunnan Elävän Kuvan Keskus – <i>The Satakunta Centre of Moving Images</i>	Pori	1993	40	9	20	2 200
Varsinais-Suomen elokuvakeskus – <i>The Varsinais-Suomi Film Centre</i>	Turku	1984	–	100	100	6 000

¹ Itä-Suomen audiovisuaalinen keskus (ISAK ry.) aloitti elokuvakeskuksenaista toimintaa v. 1998.

¹ "Itä-Suomen audiovisuaalinen keskus" began operating as a cinema centre in 1998.

Lähde: Kulttuuritilasto, Tilastokeskus

Source: Cultural Statistics, Statistics Finland

rille suunnattua (usein ilmaista); siihen voidaan laskea myös erilaiset teemasarjat ja kerhot, joiden pääsymaksut ovat normaalia alhaisempia.

Yleensä keskuksset esittävät elokuvia omassa elokuvateatterissa tai muussa vakinaisessa esitystilassa, minkä lisäksi ne järjestävät kiertue-esityksiä alueen elokuvateattereissa, kirjastoissa, kouluissa, päiväkodeissa, jne. Keskuksilla on myös omia elokuvakerhoja – osa niistä muodostuu elokuvakerhoista – tai kerhot voivat kokoontua niiden tiloissa. Useilla paikkakunnilla elokuvakeskukset järjestävät myös Suomen elokuva-arkiston maakuntasarjan esitykset.

Suurimpien elokuvakeskusten ohjelmistossa on vuosittain parisataa elokuvaa, ja kaikkien keskusten yhteenlaskettu tarjonta on useita satoja elokuvia. Keskusten esityksien määrä vaihtelee muutamasta kymmenestä pariin tuhatteen esitykseen. Suomen elokuvakeskusten yhteenlaskettu yleisömäärä on reilusti toistasataatuhatta henkeä vuodessa (taulukko 2).

Suuri osa elokuvakeskusten esitystoiminnasta on järjestetty yhteistyössä muiden tahojen kanssa, minkä vuoksi osa sitä koskevista tiedoista on osin päällekkäisiä esimerkiksi elokuvateattereiden, kunnallisen elokuvatoiminnan, festivaalien ja Suomen elokuva-arkiston tietojen kanssa.

Esitystoiminnan lisäksi keskuksset järjestävät festivaaleja, teemaviikkoja ja -päiviä, seminaareja, ohjaaja- ja asiantuntijavierailuja sekä kurssuja ja työpajoja. Elokuvakeskukset pitävät usein yllä myös alan kirjastoa sekä julkaisevat elokuvakirjoja ja -lehtiä, ja elokuva-sihteerit kirjoittavat elokuva-arvosteluja ja muita elokuva-aiheisia artikkeleita alueensa lehtiin. Eräät elokuvakeskuksista maa-hantuovat ja vuokraavat elokuvia. Varsinais-Suomen elokuvakeskuksessa toimii valtakunnallinen elokuvakerhopalvelu.

Kunnallinen elokuvatoiminta

Kunnallisella elokuvatoiminnalla on Suomessa pitkä historia. Jo 1950-luvulla ensimmäiset kunnat esittivät elokuvia lähinnä organisoimalla kiertäviä esityksiä haja-asutusalueilla. Vuonna 1973 aloitettiin kunnallisen elokuvatoiminnan koekilu. Kunnissa, joissa ei ollut elokuvateatteria, haluttiin taata kuntalaisille elokuvien perustarjonta. Elokuvateatteripaikkakunnilla taas pyrittiin monipuolistaamaan tarjontaa ja nostamaan sen tasoa. Monessa kunnassa valittiin oman kunnankinon sijaan puolikunnallinen malli, jossa tehtiin yhteistyötä paikallisen elokuvateatteriyrittäjän kanssa. Vuonna 1981 jo yhdeksän kymmenestä kunnasta harjoitti elokuvatoimintaa jossain muodossa. (Karttunen 1997)

Kunnallisen elokuvatoiminnan on arvioitu supistuneen 1990-luvun alkupuoliskolla, sillä niin kävi kuntien kulttuuritoiminnalle kokonaisuudessaan. Lama on koetellut kuntien taloutta, eikä kulttuuria yleensä lasketa elintärkeimpiin kunnallisen toiminnan sektoreihin. Lisäksi vuoden 1993 kuntien valtionosuusuudistus antoi kunnille mahdollisuuden käyttää vapaasti kulttuuriin tarkoitetut laskennalliset valtionosuudet. (Karttunen 1997.)

Ainakaan varsinaisten kunnankinojen osalta kunnallinen elokuvatoiminta ei kuitenkaan ole kadonnut. Vuonna 1995 toimi nelisenkymmentä kunnallista elokuvateatteria eli itse asiassa huomattavasti enemmän kuin kymmenen vuotta aikaisemmin. Nykyiset kunnankinot sijaitsevat pääosin paikkakunnilla, joilla ei ole muita elokuvateattereita. Kunnallisen elokuvatoiminnan yleisömäärä on merkittävä: pelkästään kunnankinojen esityksissä kävi vuonna 1995 yhteensä noin 85 000 henkeä. Monilla syrjäseuduilla kunnallinen elokuvaesitystoiminta alkaa olla viimeisiä jäljellä olevia yhteiskunnan tarjoamia kulttuuripalveluita. (Karttunen 1997)

Suomen elokuva-arkisto

Suomen elokuva-arkiston esitykset on yksi keskeinen osa ns. ”ei-kaupallista” elokuvatarjontaa. Elokuva-arkisto on opetusministeriön alainen valtion laitos, jonka tehtäviin kuuluu elokuvien ja niihin liittyvän aineiston hankkiminen, entistäminen ja säilytys, elokuvatutkimuksen ja elokuvataiteen tuntemuksen edistäminen sekä taiteellisesti, historiallisesti tai muutoin merkittävien elokuvien esittäminen.

Suomen elokuva-arkisto järjestää yhteensä noin tuhat elokuvaesitystä vuodessa (taulukko 3). Niistä noin 850 on arkiston omassa teatterissa Helsingissä. ”Maakuntasarjassa”, joka kiertää seitsemällä paikkakunnalla (Joensuussa, Jyvä-

Taulukko – Table 3.

Suomen elokuva-arkiston esitystoiminta 1991–1999
Film exhibition activities of Finnish Film Archives in 1991–1999

Vuosi Year	Orion-teatteri, Helsinki Orion theatre, Helsinki		Maakuntasarjat ¹ Provincial screenings ¹		Yhteensä esityksiä Total showings	Käyntejä Admissions	Esitettyjä elokuvia Number of films shown
	Esityksiä Showings	Käyntejä Admissions	Esityksiä Showings	Käyntejä Admissions			
1991	852	49 400	156	..	1 008	..	469
1992	845	55 500	158	..	1 008	..	465
1993	820	53 200	151	..	971	..	452
1994	844	49 200	158	7 176	1 002	56 376	462
1995	849	52 500	161	6 443	1 010	58 971	528
1996	854	49 257	158	5 468	1 012	54 725	581
1997	832	46 863	161	5 158	993	52 021	492
1998	856	53 067	163	4 858	1 019	57 925	..
1999	844	41 296	163	3 837	1 007	45 133	..

¹ Joensuu, Jyväskylä, Kuopio (lopettanut 1999 – closed in 1999), Lahti, Oulu, Rovaniemi, Tampere, Turku & Vaasa (aloittanut 2000 – begun in 2000)

Lähteet: Suomen elokuvasäätiö; Elokuvatilastot.
 Suomen Elokuva-arkisto

Sources: Finnish Film Foundation; Film Statistics.
 Finnish Film Archive

kylässä, Lahdessa, Oulussa, Rovaniemellä, Tampereella ja Turussa) esityksiä oli vuonna 1999 yhteensä 163 kappaletta. Arkiston vuosittainen ohjelmisto on laaja: yhteensä lähes viisisataa elokuvaa. Yleisöä elokuva-arkiston esityksissä on käynyt vuosittain kaiken kaikkiaan noin 50 000-60 000 henkeä.

Elokuvakerhot ja Suomen elokuvakontakti

Elokuvakerhojen merkitys osana ”ei-kaupallista” elokuvien esitystoimintaa on vähentynyt. Huippuvuosina 1980-luvun alussa kerhoja oli yhteensä kolmatta sataa, vuonna 1999 toiminnassa oli ainoastaan 36 kerhoa. ”Ei-kaupallisen” esitystoiminnan painopiste on siirtynyt kerhoista elokuvafestivaaleihin ja tapahtumiin.

Elokuvakerhojen toiminnasta ei käytännössä ole tilastotietoja. Niiden ohjelmistossa on ilmeisesti vähintään muutamia satoja elokuvia, sillä pelkästään kerhojen elokuvavälitystoimintaa hoitava Elokuvakerhopalvelu välitti vuonna 1995 kerhoille yhteensä noin kolmesataa elokuvatoimistojen maahantuomaa elokuvaa (Karttunen 1997). Lisäksi Elokuvakerhopalvelu lainaa elokuvia suoraan ulkomailta kerhoesityksiä varten. Kerhot tilaavat lasten ja nuorten elokuvia myös Elokuvakontaktista. Muutamat isot elokuvakerhot hankkivat elokuvia itse suoraan maahantuojilta.

Muiden kuin pitkien elokuvien esitystoiminnan laajuudesta kertoo myös Suomen elokuvakontaktin vuokraustilastot. Elokuvakontakti vuokraa lähinnä kotimaisia lyhyt-, dokumentti- ja lastenelokuvia sekä musiikkivideoita ei-kaupalliseen esitykseen. Asiakkaina on edellä esiteltyjen kunnallisen elokuvatoiminnan ja elokuvakerhojen lisäksi myös erilaiset järjestöt. Vuonna 1995 sen kokoelmissa oli yli kuusi sataa elokuvaa. Se vuokrasi niitä yhteensä yli kolmeentuhanteen esitykseen, jossa ne saivat yleisöä yhteensä lähes 200 000 henkeä.

Taulukko – Table 4.
Elokuvakerhot 1965–1999
Active cinema clubs in Finland in 1965–1999

Vuosi Year	Toimivia kerhoja Active clubs	Henkilöjäsenmäärä No. of person members ¹
1965	28	..
1970	53	6 900
1975	163	17 000
1980	228	18 300
1985	210	25 000
1990
1991	110	..
1992	92	..
1993	53	..
1994	51	..
1995	27	..
1996	32	..
1997	36	..
1998	38	..
1999	36	..

¹ Arvioitu – Estimated.

Lähde: Kulttuuritilasto, Tilastokeskus

Source: Cultural Statistics, Statistics Finland

2.3 Elokuva televisiossa

Television elokuvatarjonta kasvaa jatkuvasti. Valtakunnalliset kanavat esittävät yhteensä jo lähes tuhatviisisataa elokuvaa vuodessa eli yli kaksi kertaa niin paljon kuin 1990-luvun alussa. Lisäksi maksullisten elokuvakanavien ohjelmistossa on parituhatta elokuvaa.

Yleisradio ja MTV3 ovat molemmat kasvattaneet elokuvaohjelmistoaan 1990-luvulla. Vuonna 1999 Yleisradion TV1 esitti 263 ja TV2 328 elokuvaa. MTV3:n ohjelmistossa oli 431 elokuvaa. Valtakunnallista television elokuvatarjontaa lisäsi myös neljännen valtakunnallisen tv-kanavan, Nelosen, toiminnan alkaminen kesällä 1997. Nelosen ohjelmistossa oli vuonna 1999 yhteensä 355 elokuvaa. Näin voimakas elokuvatarjonnan kasvu on toisaalta osa yleistä television ohjelma-ajan lisääntymistä ja toisaalta elokuvan muuttumista entistä keskeisemmäksi osaksi tv-ohjelmistoa. (Liitetaulukko 9.)

Valtakunnallisten kanavien lisäksi elokuvatarjontaa on satelliittivastaanotossa ja kaapeliverkoissa näkyvillä maksutelevisiokanavilla. Canal Plus esitti vuonna 1997 molemmilla satelliitti- ja kaapelivälitteisistä kanavillaan noin 800 elokuvaa. Lisäksi Suomessa näkyy kaksi TV1000 -elokuvakanavaa, jotka esittivät vuonna 1997 noin 400 elokuvaa.

Television elokuvatarjonta on osittain päällekkäistä muiden esityskanavien kuten teattereiden ohjelmiston kanssa. Valtaosa teattereissa esitetyistä uusista elokuvista tulee muutaman vuoden viiveellä televisioon, ensin maksullisille ja sitten muille kanaville. Tätä ennen elokuvat ovat olleet jo videolevytyksessä. Televisio esittää paljon myös teattereiden vanhaa ohjelmistoa eli elokuvia, jotka ovat olleet teaterilevytyksessä vuosia aikaisemmin. Teattereihin tällaiset vanhemmat elokuvat eivät juuri palaa, ainakaan kovin laajaan levytykseen. Televisiossa esitetään myös paljon elokuvia, jotka eivät ole olleet lainkaan teattereiden ohjelmistossa.

Televisiossa, kuten teattereissakin, yhdysvaltalaisilla elokuvilla on hyvin keskeinen asema. Eri kanavien elokuvatarjonnassa on kuitenkin suuria eroja tässä suhteessa. Maksullisilla elokuvakanavilla ja Nelosella neljä viidestä elokuvasta tulee Yhdysvalloista. MTV3:n elokuvista ei ole käytettävissä tuoreita tietoja, mutta ainakin vielä muutama vuosi sitten yhdysvaltaisten elokuvien osuus oli lähes 90 prosenttia (Karttunen Sari 1997). Vuonna 1999 Yleisradion kanavista TV1:llä vastaava osuus oli 31 prosenttia ja TV2:lla 57 prosenttia (liitetaulukko 10). Elokuvateatterien ensi-illoista yli puolet on yhdysvaltalaista tuotantoa (liitetaulukko 12).

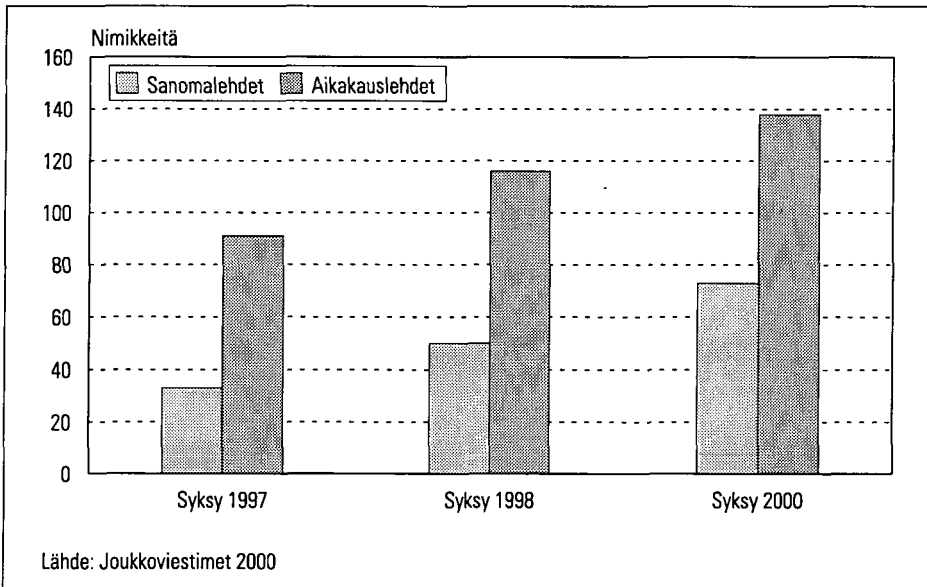
Euroopan ja Yhdysvaltojen ulkopuolelta tulevat elokuvat ovat melko suhteellisen harvinaisia sekä televisiossa että elokuvateattereissa. Elokuvateattereiden ensi-illoista niitä oli vuonna 1999 vain yhdeksän kappaletta ja valtakunnallisilla televisiokanavilla niiden määrä vaihteli puolesta tusinasta kolmeenkymmeneen. (Liitetaulukot 10 ja 12).

3. Sanoma- ja aikakauslehtien verkkoversiot

3.1 Verkkojulkaisemisen uudet mahdollisuudet

Suomalaiset sanoma- ja aikakauslehtien kustantajat ovat melko nopeasti ottaneet Internetin käyttöön yhtenä julkaisukanavanaan. Ne tekevät yhä yleisemmin lehdistään myös jonkinlaisen verkkoversion. Vuonna 1997 sanomalehtien päätoimittajille tehdyn kyselyn mukaan 40–70 sanomalehteä julkaisi omaa verkkolehteä, sellaisen määritelmästä riippuen (Heinonen 1997). Luvussa olivat mukana lähes kaikki suurimmat lehdet. Paperilla julkaistiin tuolloin 56 päivälehteä ja 167 paikallislehteä (Joukkoviestimet 2000)¹. Suomen Journalistiliiton verkkolehtiluettelosta löytyi keväällä 2000 yhteensä 73 sanomalehteä ja 138 aikakauslehteä, jotka sisälsivät säännöllisesti vaihtuvaa toimituksellista aineistoa (kuvio 9). Luettelon verkkosanomalehtien lukumäärä oli parissa vuodessa kaksinkertaistunut ja aikakauslehtien määrä kasvanut noin puolella.

Kuvio 9.
Verkkolehdet 1997–2000

¹ Päivälehdet ilmestyvät 4–7 kertaa viikossa ja paikallislehdet 1–3 kertaa viikossa.

Vaikka verkkolehtiä on lukumääräisesti perustettu paljon, ei niiden sisällön aktiivinen kehittäminen ole ollut kovin yleistä. Muutama vuosi sitten Ari Heinonen (1997) luonnehti sanomalehtien verkkoversioita enimmäkseen ”lapiolehdiksi”, jotka sisältävät paperilehteen kirjoitettuja juttuja joko sellaiseenaan tai vain hieman editoituina. Edellä mainitussa vuoden 1997 kyselyssä vain 29 prosenttia sanomalehtien kustantajista ilmoitti tuottavansa verkkolehteensä omaa, paperilehdessä julkaisematonta aineistoa (kuvio 10), (Heinonen 1997). Toisaalta eräät suomalaiset sanoma- ja aikakauslehdet ovat tehneet hyvinkin kehittyneitä verkkolehtiä, joissa on paljon pelkästään niitä varten tuotettua aineistoa ja palveluja.

”Lapiolehdet” ovat kustantajilleen pitkälti vain mahdollisuus käyttää uudelleen paperilehtiin tuotettua aineistoa. Verkkojulkaiseminen tarjoaa kuitenkin uusia mahdollisuuksia myös laajemmassa mielessä. Verkkolehdissä voidaan toteuttaa joukkoviestimille täysin uudenlaisia piirteitä ja palveluita. Ari Heinonen (1998) on koonnut verkkojulkaisuja käsittelevästä kirjallisuudesta seuraavia tällaisia piirteitä:

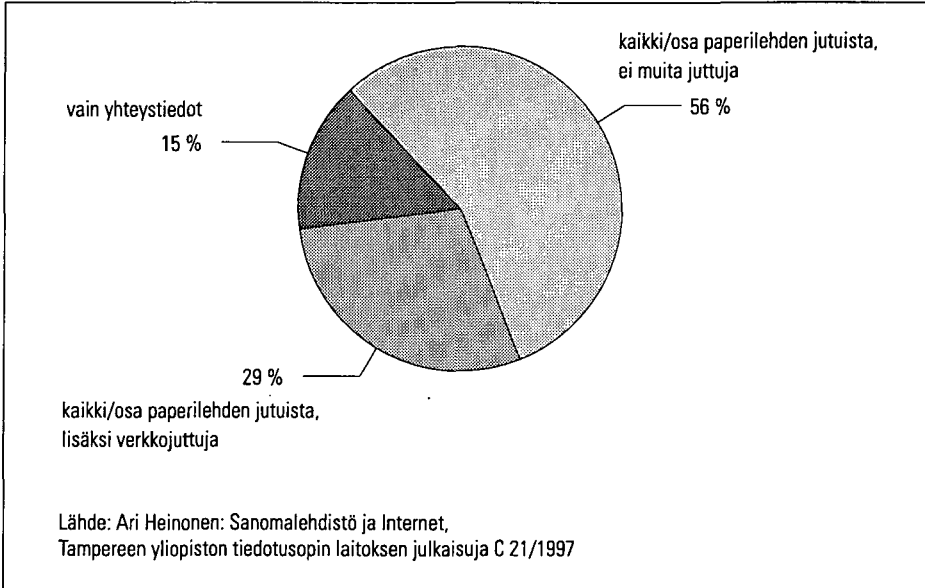
- multimediaalisuus
- hyperlinkitys
- vuorovaikutteisuus
- rajaton tila ja aika
- arkistomaisuus
- haettavuus
- simulointi
- reaaliaikaisuus
- globaalisuus.

Verkkojulkaisujen multimediaalisuus tarkoittaa usean erilaisen materiaalin kuten tekstin, kuvan, äänen, liikkuvan kuvan ja grafiikan käyttämistä samassa julkaisussa. Hyperlinkeillä taas luodaan mahdollisuus siirtyä ei-lineaarisesti julkaisun osien välillä. Linkit voivat johtaa myös kokonaan toisiin julkaisuihin tai toisille verkkosivuille. Vuorovaikutteisuus tarkoittaa lukijoiden mahdollisuutta kommunikoida julkaisun ja sen tekijöiden suuntaan sekä lehden kautta myös sen muiden lukijoiden kanssa.

Verkkojulkaisuilla on käytettävissään rajattomasti tilaa julkaistavalle materiaalille ja aikaa, joka ne voidaan pitää verkossa. Tekniikka ja kustannukset eivät aseta verkkolehdille tässä suhteessa läheskään samalla tavoin rajoituksia kuin esimerkiksi lähetystaajuuksien rajallinen määrä televisiolle tai paperin hinta sanomalehdille. Tilan ja ajan rajattomuus mahdollistaa myös sen, että verkkojulkaisujen vanha aineisto voidaan järjestää verkkoon arkistoiksi, joissa se on lukijoiden käytettävissä pitkään varsinaisen julkaisemisen jälkeen. Haettavuus taas tarkoittaa mahdollisuutta etsiä hakukoneella tiettyä aihetta käsittelevää aineistoa joko yksittäisestä verkkojulkaisusta, sen arkistosta tai laajemmin tietoverkoista. Arkistoitavuus ja haettavuus ovat myös välttämättömiä ominaisuuksia,

Kuvio 10.

Sanomalehtien verkkoversioiden sisältö 1997

jotta verkkojulkaisujen ja ylipäätään tietoverkkojen nopeasti kasvava sisältö voidaan pitää edes suhteellisen hyvin hallittavissa.

Simulointi tarkoittaa Heinosen (1998) mukaan mahdollisuutta jäljitellä todellista maailmaa tietoverkoissa esimerkiksi vähentämällä ajan ja etäisyyden merkitystä kanssakäymisessä (etäläsnäolo). Lisäksi verkoissa vuorovaikutukseen voi osallistua toisena kuin itsenään. Verkkoviestinnän nopeuden ansiosta verkkolehdet voivat hyödyntää reaaliaikaisuutta. Verkkojulkaisut ovat globaalisti kaikkien niiden saatavilla, joilla on Internet-yhteys sekä tarvittavat laitteet ja taidot.

Eräitä verkkojulkaisujen uusista ominaisuuksista on myös muilla joukkoviestimillä. Televisio- ja radiolähetykset ovat reaaliaikaisia, jopa täydellisemmässä merkityksessä kuin verkkojulkaisut. Lisäksi joitain edellä luetelluista piirteistä on voitu toteuttaa joukkoviestimissä, vaikka ne eivät suoranaisesti niiden teknisiä ominaisuuksia olekaan. Radio tai sanomalehdet eivät varsinaisesti ole interaktiivisia, mutta jonkinlainen kaksisuuntainen vuorovaikutus on voitu järjestää muulla tavoin.

Verkkojulkaisemisen uudet piirteet perustuvat olemassa olevaan tekniikkaan ja ovat siten tällä hetkellä täysin toteutettavissa. Viestintäkäytännöiksi ne muuttuvat kuitenkin vasta sitten, kun ne toteutetaan verkkojulkaisuissa ja kun lukijat ottavat ne käyttöönsä (Heinonen 1998). Niiden käyttöönotto lehdissä riippuu siitä, miten journalistisen julkaisemisen totutut käytännöt ja periaatteet yhtäältä sekä verkkojulkaisujen uudet mahdollisuudet ja vaatimukset toisaalta kohtaavat (Heinonen 1998). Tärkeää on myös lehtien valmius muuttaa

näitä totuttuja käytäntöjä ja kyky kehittää uusia. Lukijoiden osalta verkkoleh-
tien käytön yleistymisen riippuu samoista kysymyksistä. Miten hyvin verkko-
lehdet sopivat lukijoiden totuttuihin joukkoviestinten käyttötapoihin ja miten
hyvin he kehittävät verkkolehdille omia uusia käyttötapoja?

Tässä katsauksessa tarkastellaan sitä, miten laajasti eräitä verkkojulkaisemi-
sen uusia mahdollisuuksia on otettu käyttöön suomalaisten sanoma- ja aika-
kauslehtien verkkoversioissa. Aluksi kuvataan sitä, kuinka yleisesti interaktiivi-
suutta on käytetty lehden ja lukijoiden kaksisuuntaiseen kommunikaatioon, lu-
kijoiden keskinäiseen vuorovaikutukseen, eräisiin paperilehden palveluihin ja
verkkolehden lukijakuntaa koskevan tiedon keräämiseen. Lisäksi tarkastellaan
arkistojen, haettavuuden, mainosten, maksullisuuden ja hypertekstuaalisuuden
yleisyyttä.

3.2 Aineisto

Katsauksen aineisto koostuu yhteensä 150 sanoma-, aikakaus- ja ilmaisjakelu-
lehden verkkoversiosta. Niistä noin yksi kolmasosa oli sanomalehtien (42 kpl)
ja kaksi kolmasosaa aikakauslehtien (104 kpl) verkkolehtiä. Ilmaisjakelulehtiä
oli mukana neljä kappaletta.

Sanomalehdet ryhmiteltiin päi-
välehtiin (4–7 numeroa viikossa) ja
paikallislehtiin (1–3 numeroa viikos-
sa). Aikakauslehdet sisältävät hyvin
monenlaisia lehtiä: kustannusyritys-
ten suurista yleisaikakaus- ja erikois-
lehdistä eri tahojen, kuten järjestö-
jen ja oppilaitosten, aikakauslehtiin.
Aikakauslehdet jaettiin lähinnä sisäl-
lön luonteen ja julkaisijan tyyppin
mukaan alaryhmiin. *Yleisaikakaus-
lehdet* ovat kustannusyritysten suu-
relle yleisölle tarkoitettuja laajaa ai-
hepiiriä käsitteleviä lehtiä. *Erikoisai-
kkauslehdet* ovat pienemmälle eri-
tyisyisölle suunnattuja suppeaa ai-
hepiiriä, esimerkiksi harrastusta, kä-
sitteleviä lehtiä.

Muut aineiston aikakauslehtiryh-
mät ovat *ammatti- ja järjestölehdet*,
opiskelija-/oppilaitoslehdet sekä *julki-
sen hallinnon lehdet*. Ammatti- ja jär-
jestölehdet jaettiin edelleen *ammatti-*

Taulukko 5.
Katsauksen aineisto lehtityypeittäin

	kpl
Aikakauslehdet:	
Yleisaikakauslehdet	6
Erikoisaikakauslehdet	26
Ammatti- ja järjestölehdet yhteensä	46
Ammattilehdet	14
Ammattijärjestölehdet	13
Muut järjestölehdet	19
Opiskelija- ja oppilaitoslehdet	13
Julkisen hallinnon lehdet	13
Aikakauslehdet yhteensä	104
Sanomalehdet:	
Paikallislehdet	16
Päivälehdet	26
Sanomalehdet yhteensä	42
Ilmaisjakelulehdet	4
Kaikki verkkolehdet yhteensä	150

lehtiin, ammattijärjestöjen lehtiin ja muiden järjestöjen lehtiin. Muut järjestöt olivat erilaisia harrastus-, toimiala- ja poliittisia järjestöjä. *Opiskelija/oppilaitoslehdet* sisältävät yliopistojen ja muiden oppilaitosten sekä oppilaskuntien ja muiden vastaavien tahojen lehtiä. *Julkisen hallinnon lehdet* koostuvat hyvin monenlaisista julkisen sektorin virastojen ja laitosten asiakas- ja tiedotuslehdistä. Aikakauslehtien jakaminen alaryhmiin oli ajoittain ongelmallista, sillä eräät niistä olisi voitu sijoittaa useaan ryhmään.

Aineisto koottiin marraskuun 1998 ja maaliskuun 1999 välisenä aikana. Lähteenä käytettiin pääasiassa Journalistiliiton verkkosivuillaan julkaisemaa suomalaisten verkkolehtien luetteloa². Lisäksi käytiin läpi suurimpien lehtiä kustantavien yritysten verkkosivut. Niiltä löytyi parikymmentä lehteä, joita ei mainittu Journalistiliiton luettelossa. Aineistoon otettiin mukaan ainoastaan sellaiset sanoma- ja aikakauslehtien verkkoversiot, jotka sisältävät jonkin verran toimitettua materiaalia ja joita päivitetään säännöllisesti. Sekä Journalistiliiton luettelossa että kustantajien kotisivuilla oli useita ”verkkolehtiä”, joissa oli lähinnä vain lehden yhteystiedot sekä markkinointimateriaalia ja jotka siten eivät täyttäneet tätä kriteeriä.

Journalistiliiton luettelo on laajin käytettävissä oleva lähde suomalaisista verkkolehdistä. Luetteloa ylläpitää Journalistiliiton toimeksiannosta Wysiwyq Oy, joka on verkkosivujen tekemiseen ja ylläpitoon liittyviä palveluita myyvä yritys. Verkkolehdet voivat myös itse ilmoittaa tietonsa luetteloon. Kuten edellä todettiin ei Journalistiliiton luettelo sisällä aivan kaikkia Suomessa ilmestyviä verkkolehtiä. Luettelo on kuitenkin riittävän laaja, jotta sen pohjalta voidaan koota aineisto verkkolehtien ominaisuuksia käsittelevään katsaukseen.

Katsauksessa käsiteltiin ainoastaan verkkolehtiä, jotka ovat paperilehtien bittiversioita. Suomessa ne kuitenkin muodostavat valtaosan kaikista verkkolehdistä, sillä pelkästään verkossa ilmestyviä lehtiä on vielä vähän. Journalistiliiton verkkolehtilehtiluettelossakin niitä oli vain noin kolmekymmentä.

3.3 Verkkolehtien vuorovaikutteisuus

Verkkolehtien vuorovaikutteisuus voi olla joko vertikaalista eli lehden tekijöiden ja lukijoiden välistä tai horisontaalista eli lukijoiden keskinäistä. Käytännössä vertikaalinen interaktiivisuus tarkoittaa lukijoiden mahdollisuutta antaa palautetta, kertoa mielipiteitään, esittää kysymyksiä, yms. suoraan lehden sivuilta. Käytettyjä toteuttamistapoja ovat lähinnä sähköpostilinkit sekä erilaiset sähköiset kysely- ja palautelomakkeet. Vaikka lukijoiden mahdollisuus kommunikoida lehden suuntaan rikkookin joukkoviestimille tyypillistä harvoilta monille –luonnetta, on ”aloite” vertikaalisessa vuorovaikutuksessa aina leh-

² www.journalistiliitto.fi/linkit/lehdet.html

den tekijöillä siinä mielessä, että he ratkaisevat minkälaisia vuorovaikutusmahdollisuuksia lukijoille tarjotaan. He päättävät sen, mistä asioista ja millä tavalla lukijoita kulloinkin puhutellaan. Tässä suhteessa yksinkertaisiakin vuorovaikutteisia piirteitä toteuttaessaan lehdellä on paljon vaihtoehtoja.

Horisontaalinen interaktiivisuus taas tarkoittaa käytännössä erilaisia lukijoiden rupattelu- ja yleisönoastoja. Niissä käytävään keskusteluun myös lehden tekijät voivat osallistua. Koska lukijoiden keskinäinen keskustelu tapahtuu lehden kautta, voi lehden tekijöillä olla myös siinä pelkkää osallistumista suurempi rooli, keskustelun käytännön toteutuksesta riippuen. He voivat esimerkiksi valita ne lukijoiden puheenvuorot, jotka päästetään läpi muille lukijoille.

Suomalaisissa verkkolehdistä ainakin jonkintasoinen vertikaalinen vuorovaikutteisuus on yleistä (taulukko 6). Lähes kaikissa katsauksen lehdissä lukijoille tarjottiin mahdollisuus kommunikoida lehden suuntaan. Ainoastaan viisi prosenttia lehdistä oli täysin ei-vuorovaikutteisia. Yleisin vuorovaikutteinen piirre oli mahdollisuus lähettää sähköpostia lehdelle suoraan sen sivulta. Sen suhteen, kenelle lukija voi postia lähettää, lehdet käyttivät kahta eri vaihtoehtoa. Niistä henkilökohtaisempi oli postin lähettäminen nimetyille toimittajille. Anonyymimpi aloite vuorovaikutukseen oli mahdollisuus lähettää postia kollektiivisesti koko lehdelle tai toimitukselle kertomatta, kuka lehdessä postin vastaanottaa. Katsauksen lehdissä henkilökohtainen aloite oli yleisempi: 71 prosentissa pos-

Taulukko 6.
Vertikaalisten vuorovaikutteisten piirteiden yleisyys verkkolehdistä

	Postia toimittajille	Postia toimitukselle	Palautelomake	Joku muu	Ei mitään	N
	osuus lehdistä (%)					Kpl
Aikakauslehdet yhteensä	74	32	45	16	4	104
Yleisaikakauslehdet	67	67	83	50	–	6
Erikaisaikakauslehdet	77	65	77	19	–	26
Ammatti- ja järjestölehdet	76	20	30	17	4	46
ammattilehdet	71	14	50	21	7	14
ammattijärjestölehdet	77	23	23	23	8	13
muut järjestölehdet	79	21	21	11	–	19
Opiskelija- ja oppilaitoslehdet	69	15	31	8	8	13
Julkisen hallinnon lehdet	69	8	31	–	8	13
Sanomalehdet yhteensä	69	36	40	17	7	42
Paikallislehdet	56	38	25	19	6	16
Päivälehdet	77	35	50	15	8	26
Ilmajakelulehdet	25	25	75	25	–	4
Kaikki verkkolehdet	71	33	45	17	5	150

Lähde: Lehtien nimiketiedot, www.journalistiliitto.fi/linkit/lehdet.html

tia pyydettiin lähettämään nimetyille toimittajille. Vastaavasti koko lehdelle tai toimitukselle sitä saattoi lähettää joka kolmannessa lehdessä. Lehtiryhmien välillä ei tässä suhteessa ollut kovin suuria eroja. Sähköpostilinkki toimittajille oli 69 prosentissa sanomalehdistä ja 74 prosentissa aikakauslehdistä.

Sähköpostilinkkiä ei suomalaisissa verkkolehdissä käytetty kovin aktiivisena vuorovaikutusaloitteena, sillä lukijoilta ei yleensä kysytty mielipidettä tai pyydetty palautetta tietystä asiasta, vaan lehti pyysi heitä yksinkertaisesti sanomaan jotain. Myöskään sähköpostilinkin sijoittelulla ei lukijoita ohjattu kommentoimaan lehden sisältöä. Lehdissä, joista postia saattoi lähettää nimetyille toimittajille, sähköpostiosoitteet oli yleensä koottu erilliselle yhteystiedot -sivulle. Pienemmissä lehdissä, joissa työskentelee vain muutama toimittaja, osoitteet saattoivat olla myös lehden aloitussivulla. Vain hyvin harvoin toimittajien sähköpostiosoitteet oli sijoitettu artikkelien yhteyteen, mikä tavallaan ohjaa lukijoita kommentoimaan niitä. Näissäkään lehdissä ei kuitenkaan pyydetty kommentoimaan artikkeleita, yhtä lehteä lukuun ottamatta.

Sähköpostilinkin jälkeen seuraavaksi yleisin verkkolehtien interaktiivinen piirre oli palautelomake. Se on näytölle aukeava sähköinen lomake, jolla lukijaa pyydetään kommentoimaan lehteä. Täyttämisen jälkeen lomake voidaan lähettää suoraan näytöltä. Pisimmälle vietyjä lomakkeita, joissa oli useita lehden eri puolia koskevia avokysymyksiä, voidaan pitää jo melko aktiivisina vuorovaikutusaloitteina. Yksinkertaisimmillaan lomake oli vain tyhjä tila palautteen kirjoittamista varten. Lehdissä, joissa lukijoille ei kerrottu, mistä palautetta halutaan, ei tällainen yksinkertainen ”lomake” itse asiassa eronnut lehdelle kollektiivisesti lähetettävästä sähköpostilomakkeesta. Tällaiset yksinkertaiset palautelomakkeet olivat katsauksen lehdissä hyvin yleisiä.

Palautelomake oli lähes yhtä yleinen sanoma- ja aikakauslehtien verkkoversioissa, 45 prosentissa aikakauslehdistä ja 40 prosentissa sanomalehdistä oli sellainen. Aikakauslehtiryhmien välillä sen sijaan oli melko suuria eroja. Erikoisai- kauslehdistä lomake oli 77 prosentissa mutta järjestölehdistä vain hieman yli 20 prosentissa.

Sähköpostilinkin ja palautelomakkeen lisäksi ei suomalaisissa verkkolehdissä kovin yleisesti ollut muita interaktiivisia piirteitä (lukuun ottamatta paperilehden tilaajapalveluita, joita käsitellään myöhemmin). Vain 17 prosentissa katsauksen lehdistä oli joku muu piirre, kuten mielipidekysely tai pikagallup. Mielipidekyselyssä kysytään monivalintakysymyksillä lukijoiden mielipiteitä jostain lehden aihepiiriin liittyvästä ajankohtaisesta aiheesta. Pikagallupissa kysymykset ovat hieman yksinkertaisempia ja niitä on yksi tai kaksi muutama. Gallupin tulokset julkaistaan yleensä hyvin nopeasti, useimmiten jo lehden seuraavassa numerossa. Muutamassa lehdessä tuloksia päivitettiin jatkuvasti lehden sivuille.

Horisontaalinen vuorovaikutteisuus ei ole kovin yleistä suomalaisissa verkkolehdissä (taulukko 7). Vain 17 prosentissa katsauksen lehdistä oli lukijoilla jonkinlainen mahdollisuus keskustella keskenään. Sanomalehdissä osuus oli 19 prosentissa ja aikakauslehdistä 15 prosentissa. Eri aikakauslehtiryhmien välillä

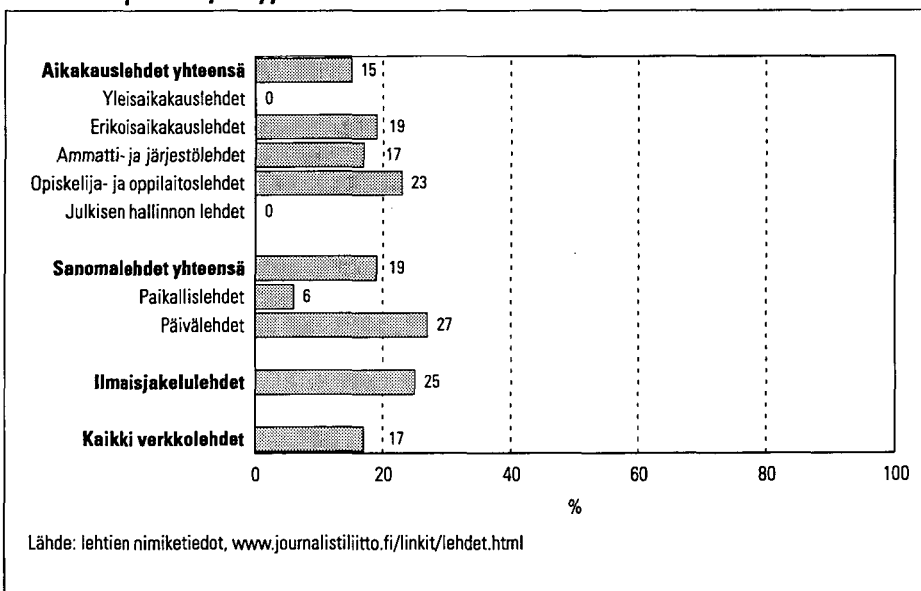
oli tässä suhteessa jonkin verran eroja. Yleisin keskustelumahdollisuus oli oppilaitos/opiskelijalehdissä, joista 23 prosenttiin oli liitetty sellainen. Vastaavasti yhdessäkään julkisen hallinnon verkkolehdestä ei lukijoille tarjottu mahdollisuutta keskusteluun. Yksinkertaisimmillaan lukijoiden keskustelumahdollisuudet ovat lukijoiden kirjeitä julkaisevia yleisönosastoja. Kehittyneimmillään ne ovat chat- eli rupattelupalstoja.

Lukijoiden välisen keskustelun harvinaisuuteen esimerkiksi harrastuslehdissä on mahdollisesti vaikuttanut se, että keskustelu niiden aihepiiristä on Internetissä organisoitunut lehtien ulkopuolelle. Internetissä on paljon eri aiheita, kuten juuri harrastuksia tai yhteiskunnallisia kysymyksiä, käsitteleviä keskustelufoorumeja eli newsgroupeja, minkä vuoksi verkkolehden järjestämille keskustelufoorumeille ei välttämättä ole kovin suurta kysyntää.

Sinällään keskustelupalsta voisi toimia kaikentyypisissä verkkolehdistä, sillä kaikista lehdistä löytyy periaatteessa lukijoita yhdistävä intressi, jonka ympärille keskusteluyhteisö voisi muodostua. Erikoisaikakauslehdissä keskustelu saattaisi koskea yhteistä ammattia, harrastusta tai yhteiskunnallista kiinnostusta. Järjestölehdissä taas verkossa käytävä keskustelu voisi olla osa järjestön toimintaa. Sanomalehdissä taas keskustelu voisi liittyä lehden ilmestymispaikkakunnan, eli lukijoiden nykyisen tai entisen asuinpaikkakunnan, asioihin.

Kustantajat käyttävät verkkolehtiensä vuorovaikutteisia mahdollisuuksia myös paperilehtiensä lukijapalveluihin (taulukko 7). Hieman yli puoleen katsauksen verkkolehdistä, sekä sanoma- että aikakauslehdistä, oli liitetty paperilehden sähköinen tilauslomake. Aikakauslehtiryhmien välillä oli tilauslomakkeen yleisyydessä melko suuria eroja. Lähes kaikista verkossa julkaistuista yleis-

Kuvio 11.
Keskustelupalstan yleisyys verkkolehdistä

Taulukko 7.
Verkkolehden lukijapalvelut

	Tilauslomake	Osoitteen- muutoslomake	Joku muu	Ei mikään	(N)
	osuus lehdistä (%)				Kpl
Aikakauslehdet yhteensä	61	29	11	35	104
Yleisaikakauslehdet	100	67	–	–	6
Erikoisaikakauslehdet	92	50	15	4	26
Ammatti- ja järjestölehdet	54	22	15	13	46
Ammattilehdet	93	43	29	7	14
Ammattijärjestölehdet	31	8	8	69	13
Muut järjestölehdet	42	16	11	47	19
Opiskelija- ja oppilaitoslehdet	15	8	–	69	13
Julkisen hallinnon lehdet	46	15	–	54	13
Sanomalehdet yhteensä	55	21	31	36	42
Paikallislehdet	31	–	25	63	16
Päivälehdet	69	35	35	19	26
Ilmaisjakelulehdet	–	–	25	75	4
Kaikki verkkolehdet	57	26	17	36	150

Lähde: Lehtien nimiketiedot, www.journalistiliitto.fi/linkit/lehdet.html

ja erikoisaikakauslehdistä saattoi tilata vastaavan paperilehden, kun taas oppilaitos- ja opiskelijalehdistä se oli mahdollista vain 15 prosentissa ja ammattijärjestölehdistä 31 prosentissa. Paperilehden sähköinen tilauslomake on selvästi harvinaisempi lehdissä, joita ei yleensä tarvitse erikseen tilata.

Osoitteenmuutosilmoitus oli tilauslomakkeen ohella toinen yleinen verkkolehtiin liitetty paperilehden tilaajapalvelu. Sellainen oli joka neljännessä katsauksessa mukana olleessa verkkolehdessä. Aivan kuten tilauslomake myös osoitteenmuutosilmoitus on yleisin tilauspohjaisissa lehdissä. Joku muu tilaajapalvelu kuin sähköinen tilaus- tai osoitteenmuutosilmoitus oli 17 prosentissa katsauksen verkkolehdistä. Yleisimmin se oli mahdollisuus jättää paperilehden pieniä ostetaan/myydään ilmoituksia.

Suomalaisten verkkolehden yleisimmin käyttämät vuorovaikutteiset piirteet ovat melko yksinkertaisia, lähinnä sähköpostilinkkejä ja vaatimattomia palautelomakkeita. Lehdet eivät myöskään pyri tekemään lukijoille kovin aktiivista aloitetta vuorovaikutukseen. Näin yksinkertainen vuorovaikutteisuus ei itse asiassa ole kovin uutta joukkoviestinnässä. Uutta verkkolehden vuorovaikutteisuudessa onkin lähinnä postin ja palautteen antamisen aikaisempaa merkittävästi alhaisempi kynnyksen.

Suomalaisten verkkolehden interaktiivisuuden taso ja luonne heijastaa ilmeisesti sitä tapaa, jolla verkkojulkaiseminen lehdissä on yleisimmin otettu

käyttöön. Usein verkkolehteä julkaistaan vain paperilehden ohessa, jolloin sen tekemiseen ei osoiteta kovin suuria resursseja. Lisäksi verkkolehti tehdään paperilehden ehdoilla, vaikka perinteiset toimitukselliset käytännöt eivät verkkolehteen kovin hyvin sopusikaan. Tällöin esimerkiksi interaktiivisuuden mahdollisuuksien kehittäminen on vaikeaa, sillä lukijoiden palautteen käsittelyyn ei ole aikaa.

Sinällään interaktiivisten piirteiden yleisyys, joskin hyvin yksinkertaisina, suomalaisissa verkkolehdistä ei ole yllättävää. Pidetäänhän vuorovaikutteisuutta yhtenä verkkojulkaisemisen ja tietoverkkojen keskeisimmistä uusista ominaisuuksista. Lisäksi yksinkertaiset interaktiiviset piirteet ovat myös teknisesti melko helppoja toteuttaa. Täysin ei-interaktiivisten lehtien päätös onkin tänä päivänä mielenkiintoinen. Lukijat voivat helposti tulkita niiden ei-vuorovaikutteisuuden viestiksi: ”Älkää ottako meihin yhteyttä”. Toisaalta, jos lehdellä ei ole resursseja tai kiinnostusta lukijoiden postin ja palautteen käsittelyyn, on rehellisempää olla laittamatta lehteen palautemahdollisuutta vain siksi, että muissakin lehdistä on sellainen.

Paperilehden tilaajapalvelujen liittäminen sen verkkoversioon olisi odottanut olleen yleisempää. Esimerkiksi sanomalehdistä yllättävän harva (vain joka toinen) sisälsi paperilehden sähköisen tilauslomakkeen. Lisäksi lehdet olivat kehittäneet vähän muita, esimerkiksi ilmoituksiin liittyviä, palveluja. Bittilehtien markkinointi- ja palvelupotentiaalin parempi hyödyntäminen sopisi loogisesti lehtien yleiseen verkkojulkaisemista koskevaan lähestymistapaan. On tosin todennäköistä, että katsauksen aineiston kokoamisen jälkeen osa varsinkin sanomalehdistä on kehittänyt juuri näitä verkkolehtiensä ominaisuuksia.

3.4 Lukijarekisterit, maksullisuus ja mainonta

Verkkojulkaisemisen interaktiivisen tekniikan ansiosta lehtien tekijät voivat halutessaan kerätä helposti tietoja lukijakunnastaan ja lehtensä lukemisesta. Tietojen keräämisessä käytetään lukijarekistereitä, jotka muodostetaan edellyttämällä kaikilta lehden verkkosivuilla ensimmäistä kertaa käyviltä rekisteröitymistä. Rekisteröityneet lukijat saavat käyttäjätunnuksen ja salasanan, joilla he pääsevät jatkossa lukemaan lehteä. Rekisteröidyttyessä on yleensä on ilmoitettava ainakin eräitä keskeisiä henkilötietoja kuten nimi, ikä, sukupuoli ja asuinpaikkakunnan tyyppi. Lisäksi saatetaan kysyä työtä ja harrastuksia sekä vaikkapa Internetin käyttöä koskevia tietoja. Henkilötietojen antaminen on yleensä pakollista, mutta muiden tietojen ilmoittaminen voi olla myös vapaaehtoista. Koska aina lehteä luettaessa on ensin kirjauduttava sisään käyttäjätunnuksella, lehti voi seurata sitä, ketkä lehteä käyttävät ja kuinka usein. Lukijakunnan profiilia ja lehden lukemista koskevia tietoja voidaan käyttää verkkolehteä kehitettäessä ja markkinoitaessa.

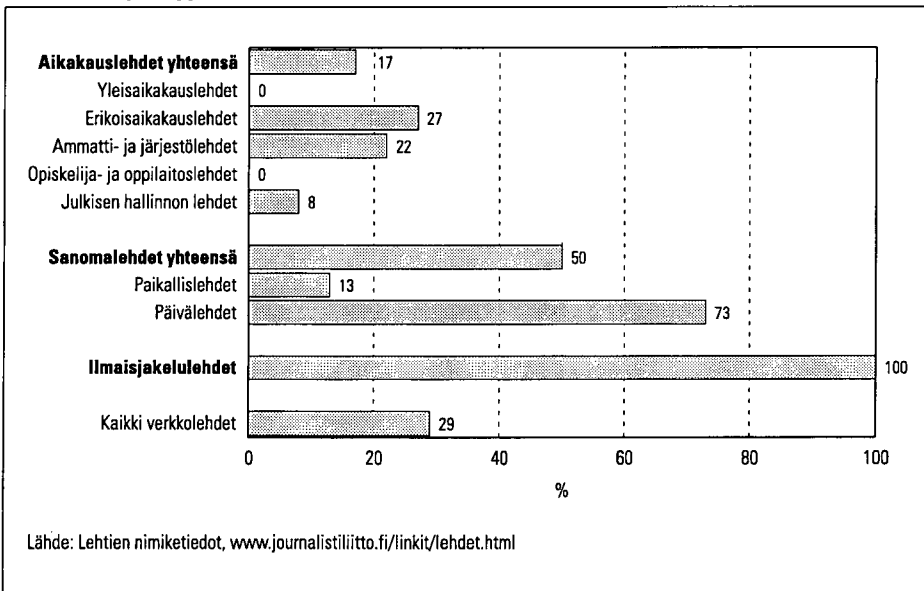
Suomalaisten sanoma- ja aikakauslehtien verkkoversiot eivät kovin yleisesti käytä hyväksi mahdollisuutta kerätä tietoja lukijoistaan. Kaikkiaan katsauksen verkkolehdistä vain 13 prosentin lukeminen edellytti rekisteröitymistä. Luvussa on mukana myös lehdet, jotka olivat maksullisia ja edellyttivät rekisteröitymistä jo sen vuoksi (4 % katsauksen lehdistä). Lukijarekisterit olivat huomattavasti yleisempiä sanomalehdissä, joista lähes neljäsosassa oli sellainen, kuin aikakauslehdissä. Aikakauslehdistä vain kuusi prosenttia edellytti lukijoiltaan rekisteröitymistä. Sanomalehdistä yleisimpiä rekisterit olivat päivälehdissä, 31 prosenttia. Vastaavasti aikakauslehtiryhmistä yleisimmin rekisteröitymistä edellyttivät erikoisaikakauslehdet (15 %).

Suomalaiset verkkolehdet ovat lähestulkoon kaikki ilmaisia. Kuten edellä todettiin, oli vain neljä prosenttia katsauksen verkkolehdistä jollain tavoin maksullisia. Niistä vain yksi aikakauslehti oli itsessään maksullinen. Muut maksulliset lehdet sisältyivät paperilehden tilaushintaan, joko kokonaan tai osittain.

Maksullisuuden ohella verkkolehtien toinen mahdollinen tulolähde ovat mainokset. Suomalaisissa verkkolehdistä mainonta ei kuitenkaan ole vielä kovin yleistä. Vain 29 prosentissa katsauksen lehdistä oli mainoksia. Sanomalehdissä (50%) mainokset olivat yleisempiä kuin aikakauslehdissä (17%). Aikakauslehtiryhmistä mainoksia löytyi useimmin erikoisaikakauslehdissä (27%). Muiden kuin varsinaisten kustannusyritysten lehdistä ne olivat harvinaisia. Esimerkiksi opiskelija/oppilaitoslehdissä ei ollut lainkaan mainoksia ja julkisen hallinnon tai järjestöjen lehdistäkin vain hyvin harvassa. Mikäli lehdessä oli mainoksia, niitä oli vain muutama yhdessä lehden numerossa.

Kuvio 12.

Mainosten yleisyys verkkolehdistä

3.5 Arkistot, haut, hypertekstuaalisuus ja linkit

Verkkolehden on huomattavasti helpompi pitää vanha julkaistu materiaali laajasti lukijoiden saatavilla kuin paperilehtien. Kenties verkkolehden ei ole käytettävissään tilaa ja aikaa aivan rajattomasti, mutta olennaisesti enemmän ja halvemmalla kuitenkin kuin muilla joukkoviestimillä. Käytännössä verkkolehden organisoivat vanhan materiaalinsa arkistoiksi, joihin on linkki lehden sivuilta. Arkiston koko riippuu verkkolehden koosta, ilmestymistahdistista ja iästä. Useimmilla aikakauslehdillä arkisto on melko pieni, kun taas sanomalehdillä se voi nopeasti paisua niin suureksi, että tiettyä aihetta käsittelevien artikkelien löytäminen vaikeutuu. Tällöin artikkelien etsimistä voidaan helpottaa hakukoneella, jolla voidaan etsiä aineistoa arkiston sisällöstä hakusanoilla.

Suomalaisissa verkkolehdissä arkistot ovat hyvin yleisiä. Neljä viidestä katsauksen lehdestä oli koonnut verkossa julkaistun aineistonsa arkistoksi. Arkisto oli huomattavasti yleisempi aikakauslehdissä kuin sanomalehdissä. Katsauksen aikakauslehdistä sellainen oli 90 prosentissa, mutta sanomalehdistä vain noin joka toisessa. Yksi mahdollinen selitys erolle on se, että aikakauslehdille vanhaa aineistoa kertyy niin paljon vähemmän kuin sanomalehdille, minkä vuoksi niiden on teknisesti helpompi toteuttaa arkisto. Pienimmät arkistot katsauksessa olivat muutaman kerran vuodessa ilmestyvillä pienillä ja nuorilla aikakauslehdillä.

Taulukko 8.
Arkiston, hakukoneen ja linkkikokoelman yleisyys verkkolehdissä

	Arkisto osuus lehdistä (%)	Haku	Ei kumpaakaan	Linkkikokoelma	(N) Kpl
Aikakauslehdet yhteensä	90	7	9	46	104
Yleisaikakauslehdet	83	–	–	–	6
Erikaisaikakauslehdet	96	12	4	54	26
Ammatti- ja järjestölehdet					46
ammattilehdet	86	14	7	50	14
ammattijärjestölehdet	85	–	15	31	13
muut järjestölehdet	84	–	16	68	19
Opiskelija- ja oppilaitoslehdet	100	8	–	38	13
Julkisen hallinnon lehdet	92	8	8	23	13
Sanomalehdet yhteensä	55	17	40	67	42
Paikallislehdet	63	–	38	56	16
Päivälehdet	50	27	42	73	26
Ilmaisjakelulehdet	25	–	75	50	4
Kaikki verkkolehden	79	9	19	52	150

Lähde: Lehtien nimiketiedot, www.journalistiliitto.fi/linkit/lehdet.html

Vain noin joka kymmenes katsauksessa mukana olleista verkkolehdistä oli liittänyt arkistoonsa hakukoneen. Hakumahdollisuus oli hieman yleisempi sanomalehdissä, joista sellainen oli 17 prosentissa (kaikki päivälehtiä), kuin aikakauslehdissä. Aikakauslehdistä hakukone oli vain seitsemässä prosentissa. Kuten edellä todettiin sanomalehtien arkisto kasvaa niin nopeasti, että hakukone saattaa olla tarpeellinen hyvinkin nopeasti.

Arkistot ja hakukoneet laskevat lehtien vanhan materiaalin käytön kynnystä. Lehden uusinta numeroa luettaessa on helppo välillä katsoa, mitä asiassa on aiemmin tapahtunut tai miten siitä on kirjoitettu. Verkkolehden lukijan ei tarvitse lähteä kirjastoon etsimään lehden vanhoja numeroita. Tällainen mahdollisuus sopii periaatteessa hyvin lukijalle, joka seuraa uutisia sanomalehdistä ja tietyn alan ajankohtaisia tapahtumia aikakauslehdistä. Arkisto on käyttökelpoinen lisäpalvelu myös paperilehden lukijoille. Verkkolehden vanhan aineiston helppokäyttöisyydestä huolimatta, edellyttää tällainen lukutapa kuitenkin lukijalta aktiivisuutta ja kiinnostuneisuutta. Onkin mahdollista, että arkistojen käyttö ei kaikkia paperilehtiin tottuneita lukijoita kovin kiinnosta, ei ainakaan osana jokapäiväistä lehden lukemista. Ehkä heistä mikään ei todellakaan ole niin vanhaa kuin eilinen lehti. Aikakauslehdissä, varsinkin erikoisaikakauslehdissä, artikkelit eivät ole yhtä päiväkohtaisia kuin sanomalehdissä, eivätkä siten myöskään vanhene yhtä nopeasti. Tämän vuoksi niissä arkistot ja hakukoneet helpottavat myös uuden tiedon löytämistä.

Hypertekstilinkkien avulla verkkolehdet voivat viedä vanhan aineiston käytön vielä pidemmälle. Tällöin uusiin artikkeleihin liitetään linkkejä lehden aikaisempiin samaa aihetta käsittelevään materiaaliin. Näin helpotetaan huomattavasti lehdessä käsiteltyjen asioiden ja tapahtumien taustoihin perehtymistä. Linkkejä voidaan tehdä myös uuden lehden muihin artikkeleihin. Suomalaiset verkkolehdet eivät juurikaan käytä hypertekstilinkkejä tällä tavoin. Vain viidesä prosentissa katsauksen verkkolehdistä oli lehden sisäisiä hypertekstilinkkejä.

Toinen tapa käyttää hypertekstuaalisuutta on liittää artikkeleihin linkkejä lehden ulkopuolelle. Ne voivat viedä ensinnäkin käsiteltyyn aiheeseen liittyviin muihin verkkojulkaisuihin; lehtiin, raportteihin, lehdistöiedotteisiin, jne. Linkkejä voidaan tehdä myös artikkeleihin liittyvien eri tahojen kuten yritysten, virastojen tai järjestöjen verkkosivuille. Myös tällaisia linkkejä käytetään suomalaisissa verkkolehdissä hyvin vähän. Katsauksen sanomalehdistä vain yhdessä oli artikkelista linkkejä lehden ulkopuolelle. Aikakauslehdissä ulkopuoliset hypertekstilinkit olivat jonkin verran yleisempiä. Niitä löytyi 13 prosentista aikakauslehtiä. Aikakauslehtiryhmistä ulkoiset hypertekstilinkit olivat yleisimpiä julkisen hallinnon lehdissä (31 %). Yleensä ulkopuolisia linkkejä oli vain muutama yhdessä lehden numerossa.

Artikkeleihin sijoitettuja hypertekstilinkkejä yleisempiä suomalaisissa verkkolehdissä ovat erilliset linkkilistat. Niihin lehdet kokoavat linkkejä verkkosivuille, joiden ajattelevat kiinnostavan lukijoitaan, huvin tai hyödyn vuoksi. Linkkilista on yleensä sijoitettu omaksi sivukseen verkkolehden. Lista on periaatteessa sama numerosta toiseen. Katsauksen verkkolehdistä joka toisessa oli

linkkilista, 67 prosentissa sanomalehdistä ja 46 prosentissa aikakauslehdistä. Sanomalehdistä se oli yleisin päivälehdissä (73 %).

Linkkilistoja lukuun ottamatta suomalaiset verkkolehdet eivät liity kovin aktiivisesti tietoverkkojen muuhun sisältöön. Yksi syy hypertekstilinkkien vähäiseen käyttöön voi olla se, että sopivien linkkien miettiminen ja etsiminen vie toimittajilta liikaa aikaa. Hypertekstuaalisuuden mahdollisuuksien hyväksi käyttäminen onkin yksi niitä piirteistä, joissa verkkolehden tekeminen voi törmätä paperilehden toimituksellisiin käytäntöihin. Toki on myös niin, että kaikista aiheista ei edes löydy artikkeleita tai verkkosivuja, joihin linkkejä voitaisiin luontaisesti liittää. Kenties suomalaiset verkkolehdet ovat huolissaan, että liian moni itsensä lehdestä pois klikannut lukija ei palaa lehden sivuille.

Tämän katsauksen pohjalta näyttää siltä, että verkkojulkaisemisen keskeisten piirteiden hyödyntäminen yleistyy melko hitaasti. Osasta lehdistä tosin löytyy jo esimerkiksi kehittyneitä interaktiivisia piirteitä ja hienoja arkistoja, mutta nämä lehdet muodostavat vielä vähemmistön. Pisimmälle verkkolehtien kehittämisessä ovat edenneet sanomalehdet ja eräät kustannusyriyten aikakauslehdet. Myös jatkossa kehitys lienee nopeinta tällä suunnalla. Sen sijaan muun tyyppiset lehdet, kuten järjestöjen tai julkisen hallinnon lehdet, eivät vielä ole löytäneet konseptia, jolla verkkolehti voidaan liittää hyvin lehden luonteeseen.

Summary

Television

The growth of TV programme supply in Finland picked up in the late 1980s. 1987 saw the launch of the third nation-wide television network, in which operated the new commercial channel Channel Three Finland and the commercial television company MTV. Channel Three Finland was at first MTV's partly owned company, but quite soon it became MTV's subsidiary. Until the end of 1992, MTV broadcast its programmes as before, on the Finnish Broadcasting Company (YLE) networks 1 and 2. With the 1993 channel reform, it moved its entire broadcasting activity to the third network, called MTV3 Channel. Thus came to an end an internationally exceptional television system, where a public service broadcaster and a private commercial broadcaster alternated in the same networks.

In summer 1997, the number of nation-wide channels grew again by one, when the fourth channel, the commercial Channel Four Finland started operation. The licence of the new channel was awarded to Ruutunelonen Oy, whose largest owner is the Helsinki Media Company¹. At the same time as Channel Four started broadcasting, Helsinki Media terminated its PTV cable channel and Channel Four started building its programming on the basis of PTV's programmes.

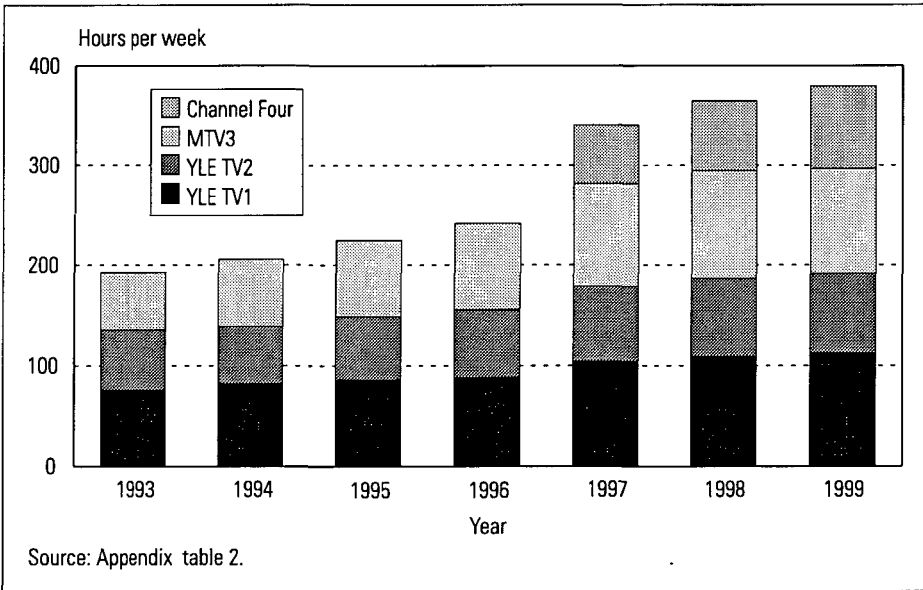
In the southern and western coasts of Finland the number of channels had already increased by one in 1988, when TV4 started broadcasts. TV4 first transmitted a compilation of the Swedish Broadcasting Company (Sveriges TV) programmes. Nowadays it broadcasts Sveriges TV's satellite channel SVT Europa, which is a similar compilation.

In addition to the new channels, the TV programme supply has also grown because existing channels have expanded their broadcast time. The Finnish Broadcasting Company YLE had increased its airtime slightly even before the 1993 channel reform. The transfer of MTV to the third network left about 20 hours per week to be filled on YLE TV 1 and 2. YLE has increased its broadcasting hours even after filling the gap. In 1999, the average supply on YLE TV 1 was 112 hours per week and on YLE TV 2 80 hours. The airtime of both channels has almost doubled in ten years (Appendix Table 2).

MTV3 has also clearly enlarged its programme supply. In 1999, its airtime was 105 hours per week, on average, which is twice as much as right after the

¹ Part of SanomaWSOY group.

Figure 1.
Broadcasting hours of nation-wide channels 1993–1999

1993 reform. In its second full operating year, 1999, the broadcasting hours of Channel Four was 83 hours per week, on average. (Appendix Table 2.)

The strong growth in broadcast time has brought television closer to the 24-hour service also in Finland. At the moment, YLE TV 1 and MTV3 broadcast from early morning till late night on every day of the week, TV 1 16 hours per day and MTV3 15, on average². The broadcasting hours of YLE TV 2 and Channel Four are slightly shorter. YLE TV 2 starts its broadcasts during weekdays only in the early afternoon. Channel Four has a few hours' break after morning shows until the afternoon. At weekends they, too, broadcast in practice non-stop from morning till night.

The domestic channels have also renewed somewhat the content of their programme supply. The Finnish Broadcasting Company YLE and MTV were faced with a new situation after the channel reform of 1993. Earlier when they still shared the YLE networks, they had complemented one another: YLE laid emphasis on current affairs and factual programmes and MTV on entertainment and fiction. After the reorganisation, both of them had to build up programming for the whole channel, YLE on two channels and MTV on one. Both companies diversified and balanced their programme supply towards a so-called full service channel. The number of factual programmes grew for

² The figures do not include transmission breaks or TV Shop for MTV3.

MTV and that of entertainment programmes increased for YLE (Appendix Table 5).

After the 1993 reform, YLE set up a clear division of work between the two channels, according to which TV 1 concentrates on factual programmes and TV 2 on entertainment. On YLE TV 2 the proportion of series, entertainment and films in the programming is higher than on TV 1. On YLE TV 1 the number of news and current affairs programmes is higher.

Channel Four "inherited" from PTV programming that was quite modest for a nation-wide channel. Channel Four started to develop it fast by starting its own news service, for example. The programming of Channel Four is more entertaining than that of other channels. In its entire programming, the proportion of series and entertainment programmes was 62 per cent in 1999, which is clearly higher than on the YLE channels or on MTV3. The proportion of news and current affairs programmes was nine per cent on Channel Four (Appendix Table 5).

The share of domestic content on the Finnish TV channels is high. Fifty-eight per cent of YLE TV 1 programming was produced in Finland in 1999. The figure was 47 per cent for YLE TV 2, and 52 per cent for MTV3. (Appendix Table 6.)

Finnish television companies differ considerably from one another in the degree in which they buy programmes from Finnish production companies. Channel Four buys all of its domestic programming from outside companies, with the exception of news. On MTV3, domestic production companies accounted for over 16 per cent of all airtime in 1999. In future, this proportion will rise for MTV3, because it sold recently one of its own production companies, MTV-Viihde Oy. On the YLE channels, about ten per cent of airtime consists of purchased domestic programmes. On YLE TV 1 about one half of airtime is composed of own production, on YLE TV 2 and MTV3 a good third of all broadcasts (Appendix Table 6).

The proportion of foreign-made programming is on the same level on the YLE channels and on MTV3, 41 to 53 per cent of the whole programming (Appendix Table 7). There are some differences between the channels in the ways in which they buy their foreign programmes. As typical of commercial channels, MTV3 buys the majority of its programmes from the United States. In 1999, as much as 38 per cent of its whole programming originated from North America, against seven per cent of European programmes. YLE transmits fewer U.S. and more European programmes than MTV3. On YLE TV 1, eight per cent of the programmes were from North America and on TV 2, 21 per cent. No statistics are available on foreign programming on Channel Four (Appendix Table 8).

TV viewing has also grown in step with the increasing programme supply. In the first half of the 1990s, average daily viewing time went up in several years, altogether from 104 to 149 minutes in 1990–1996. After that the growth

seemed to have stopped, until viewing time went up again in 1999 by over ten minutes to 161 minutes.

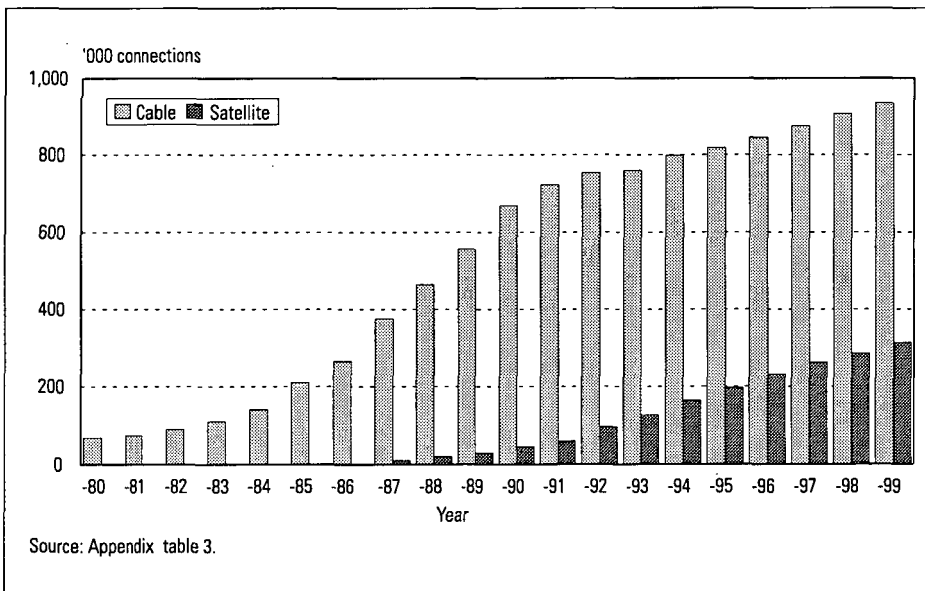
The domestic nation-wide channels altogether accounted for 95 per cent of TV viewing time in 1999. The proportion of the YLE channels was altogether 43 per cent and that of MTV3 42 per cent. The viewing of Channel Four has risen to ten per cent.

Cable and satellite television

The spreading of cable television networks was at its fastest in Finland in the late 1980s, when about one hundred thousand new households were connected to the cable networks per year. Nowadays, just about 30,000 new connections are made yearly. In all, there were 933,000 cable connections at the end of 1999, which is about 40 per cent of all households³.

Satellite reception of TV channels started to spread in Finland in the end of the 1980s, at a rate of about ten thousand households per year. The increase in the number of subscribers was faster in the 1990s, when more than 30,000 households per year acquired a satellite antenna or joined a common satellite antenna system. At the end of 1999, there were altogether 313,000 satellite connections, that is, about 13 per cent of all households.

Figure 2.
Cable and satellite subscribers 1980–1999

³ Not quite all of the connections are households.

The channel selection of cable networks varies a great deal. In general, on offer are all domestic nation-wide channels, some foreign broadcasting company channels (e.g. Sveriges Television), foreign satellite channels and local channels. In 1998 cable networks transmitted a total of 42 foreign channels. Over 50 local channels were in operation, but many of them had only very little programming.

Three types of services are generally built of channels transmitted on cable channels. Domestic channels and a few foreign channels are usually available as basic service channels, on which no viewing charge is collected from households. In addition, cable operators offer chargeable packages that consist of a changing number of foreign channels. A home terminal has to be hired to be able to view these channel packages. A home terminal is also needed for viewing actual pay channels, or so-called premium service channels (e.g. Canal Plus or TV1000). Basically, the same type of foreign channels and packages are on offer also to satellite subscribers, both as analogue and, since 1997, also as digital services. Digital services include also a near video on demand service (NVOD).

In 1999 the most common cable transmitted foreign satellite channels in Finland were MTV-Europe, TV5 Europe and Eurosport. They could be viewed in almost all cable households. MTV-Europe is a European music channel. A Nordic version of it is shown in Finland, some of its programmes having been made for the Nordic countries. TV5 Europe is mainly a compilation of the programmes on European and Canadian French TV channels. Eurosport is a European sports channel. Of neighbouring countries' television channels, the most general cable transmitted channels were the Sveriges Television's channels (TV1 and TV2 both 19 % of cable households) (Appendix Table 4).

Viewing of foreign TV channels and local cable channels has remained very low. Their proportion of average daily viewing time is not more than a few per cent. Thus, they have not claimed much of the audience from the domestic channels.

Films in cinemas and on TV

Cinema theatres were forced to react to the change of their environment in the 1980s. The film supply outside cinemas had started to grow at a fast rate. Television broadcasters expanded their film programming year by year (Appendix Table 9). In addition, distribution of films on video cassettes had been started. The competition for viewers became harder and cinemas could not hold their position any longer. The number of visitors to cinemas fell all the time.

To help to solve this situation, the cinema network and performances were reformed. As much as 17 per cent of the cinemas closed in the 1980s. At the same time, the structure of the cinema network was reorganised by converting

cinemas of one or two screens into multi screen theatres of several small screens. Thanks to this, the number of screens remained almost unchanged, although the number of cinema theatres went down. The cinema network contracted by a few theatres per year in the 1990s as well. In 1999, 232 cinemas were in operation in Finland, while their number had been 317 in 1980.

The latest developments began at the end of the 1990s. New cinema theatres were starting to be built again and old ones renovated. Cinema theatres of even more screens, i.e. so-called multiplex theatres are constructed now. In Helsinki a theatre of ten screens was completed in autumn 1998 and a theatre of 14 screens at the start of the following year. Before this, the largest theatre in the country had had seven screens. New cinema theatres have opened in some other cities as well and more are being planned. In cities where new cinemas have opened, old ones are closed down, which will probably lower the total number of cinemas. Then again, the number of screens already went up by 10 per cent to 364 in 1999.

One factor contributing to investments in cinemas is the acquisition of Finland's largest cinema chain, Finnkinno, by the Rautakirja Group in 1994. As a part of a large group, Finnkinno now has better resources for investing in its cinema theatres⁴. Large foreign companies are also interested in the Finnish market. The Nordic cinema chain Sandrew Metronome owns one half of Sandrew Metronome Finland, which built one of the new cinema complexes in Helsinki. Finnkinno has thus gained a new significant rival, at least in Helsinki.

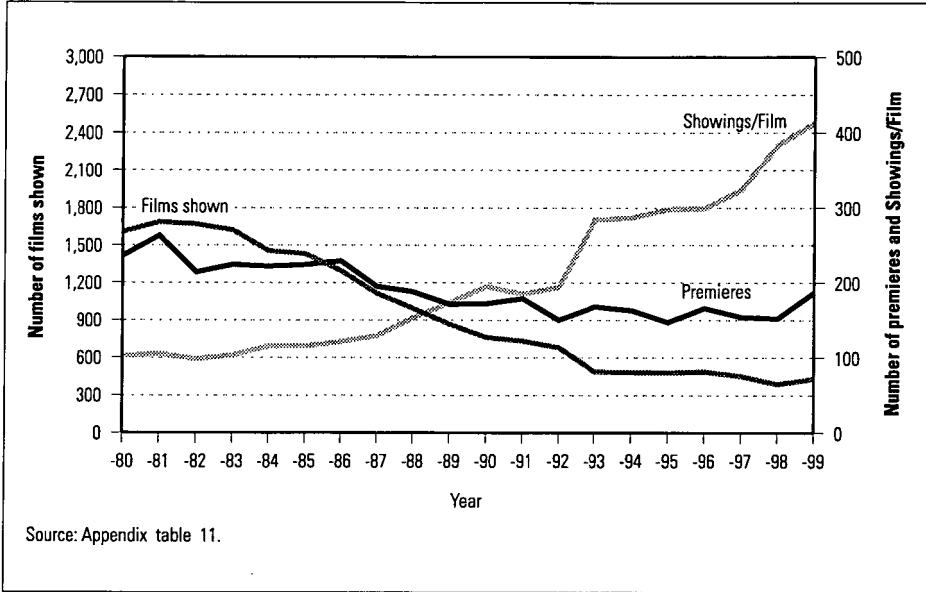
Cinema companies expect the new theatres to raise the number of visits to cinema. To this end, the amenities of cinemas have also been improved. The auditoriums in new cinemas are more spacious and have more comfortable seating. New theatres have also invested in better image and sound reproduction. New cinema complexes also offer restaurant and kiosk services. Complexes of several screens will also bring about savings in operating costs, such as personnel expenses. In addition, in cinemas of several screens films can be moved more flexibly between screens of different size according to the films' popularity.

In the 1980s and 1990s, cinemas also reacted to the new competitive situation and decreasing audiences by changing their film supply and performances. The film supply was reduced drastically. The number of premieres was cut by a quarter in the 1980s and the total number of films circulating in cinemas during one year by a half. In the 1990s, the number of premieres did not drop any more, but the size of film selection was again almost halved. In 1999, there were 192 premieres and the cinema programme contained a total of 413 films. In 1999 the film supply increased slightly from the previous year, which may be due to the new opened cinema theatres (Appendix Table 11).

⁴ Rautakirja is nowadays part of the SanomaWSOY group.

Figure 3.

Films shown, premieres and average number of showings per film 1980–1999

Cinemas show their smaller film selection considerably more actively than before. The average number of shows per film almost doubled in the 1980s and more than doubled in the 1990s. In 1980, films were shown an average of 102 times and in 1999 as many as 413 times (Appendix Table 11).

The reduction in the film supply means that bigger proportion of films are now new releases. In 1999, as many as 47 per cent of all films shown had had their premiere that year. In 1990 the number had been 23 per cent and in 1980 only 15 per cent.

The change also means that the cinema distribution of films is now quicker than before. It is mainly due to the fact that films have to collect faster than before most of their box office revenue because they are to be taken to the next release windows, that is, first for sale as video cassettes and DVDs, then to rental video distribution and at last, to television.

In the 1980s, the contraction in the film selection also reduced the number of European films. The number of American film premieres stayed more or less unchanged. In the 1990s, the number of European film premieres stayed almost at the same level, but the number of American film premieres fell by about one fifth (Appendix Table 12).

The film supply on TV rises all the time. Nation-wide channels show a total of nearly one thousand five hundred films per year, i.e. twice as many as in the early 1990s. In addition, pay film channel programming comprises a few thousand films.

The Finnish Broadcasting Company YLE and MTV3 have both increased their film programming in the 1990s. In 1999, 263 films were shown on YLE TV 1 and 328 on YLE TV 2. MTV3 broadcast 431 films. The national television film supply also augmented in spring 1997 at the start of the fourth nation-wide TV channel, Channel Four. Channel Four displayed 355 films in 1999. This strong increase in the film supply is, on the one hand, due to the growth in TV airtime and, on the other hand, to film taking on a more central part in TV programming (Appendix Table 9).

In addition to nation-wide channels, films are also displayed on pay TV channels shown via satellite and cable networks. In 1997 Canal Plus showed about 800 films on both of its channels. In addition, two TV1000 film channels, which showed about 400 films in 1997, can be viewed in Finland.

TV film supply partly overlaps with other film distribution channels such as cinema theatres. The majority of new films shown in cinemas are shown also on TV, with a delay of a few years, first on pay TV and then on other channels. Before this, films have already been in video distribution. TV also shows much of the old film selection of cinemas, that is, films that were in cinema distribution years before. These older films do not return to cinemas very often, at least not to very wide distribution. In addition, many films that have not been shown in cinemas at all are shown on TV.

Similarly as in cinemas, American films are very prominent on TV. The film supply on different channels differs much in this respect. On pay film channels and on Channel Four, four in five films are from the United States. Recent information is not available on films shown by MTV3, but a few years ago American films accounted for almost 90 per cent (Karttunen Sari 1997). In 1999 this figure was 31 per cent for YLE TV 1 and 57 per cent for YLE TV 2 (Appendix Table 10). More than one half of the cinema premieres were produced in the U.S. (Appendix Table 12).

Films from outside Europe and the U.S. are relatively rare both on TV and in cinemas. In 1999 only nine films premiered in cinemas were such films and on nation-wide TV channels their number varied from half a dozen to 30 (Appendix Tables 10 and 12).

Lähteet

- Heinonen, Ari. 1997: Sanomalehdistö ja Internet. Toiveita, huolia, epätietoisuutta. Journalismin tutkimuksen ja kehitystyön yksikön raportti. Tampereen yliopiston tiedotusopinlaitoksen julkaisuja C21/1997. Tampere.
- Heinonen, Ari. 1998: Tyrkytystä ja räätälöintiä - Verkojulkaisujen sisältöpiirteiden tarkastelua journalismin kannalta. Teoksessa Heinonen, Ari: Raportteja verkkojournalismista. Journalismin tutkimuksen ja kehitystyön yksikön raportti. Tampereen yliopiston tiedotusopinlaitoksen julkaisuja C25/1998. Tampere.
- Hellman, Heikki & Sauri, Tuomo. 1996a: Kanavaudistus ja ohjelmatarjonnan rakenne. Teoksessa Jääsaari, J. (toim.) *Radio- ja TV-tutkimuksen vuosikirja 1996*. Helsinki: Yleisradio.
- Hellman, Heikki & Sauri, Tuomo. 1996b: Konvergens och mångfald i de finska TV-kanalerna. TV-reformens påverkan på prime time-programutbudet 1988–1995. Teoksessa Hultén, O. et al. (toim.) *Nordisk forskning om public service. Radio och TV i allmänhetens tjänst*. Nordicom: Nordic Media Trends 2. Göteborgs Universitet.
- Joukkoviestimet 2000. Tilastokeskus. Kulttuuri ja viestintä 2000:1. Helsinki.
- Karttunen, Sari, 1997: Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat 1996. Tilastokeskus. Kulttuuri ja viestintä 1996:1. Helsinki.

Taulukkoluettelo – List of Tables

Tekstitaulukot – Tables in the text

	Sivu Page
1. Elokuva- ja videofestivaalit 1997/98 <i>Film and video festivals in 1997/98</i>	17
2. Alueelliset elokuvakeskukset 1997 <i>Regional film centres in Finland in 1997</i>	18
3. Suomen elokuva-arkiston esitystoiminta 1991–1999 <i>Film exhibition activities of Finnish Film Archives in 1991–1999</i>	20
4. Elokuvakerhot 1965–1999 <i>Active cinema clubs in Finland in 1965–1999</i>	21
5. Katsauksen aineisto lehtityypeittäin	26
6. Vertikaalisten vuorovaikutteisten piirteiden yleisyys verkkolehdissä	28
7. Verkkolehtien lukijapalvelut	31
8. Arkiston, hakukoneen ja linkkikokoelman yleisyys verkkolehdissä	34

Liitetaulukot – Appendix Tables

	Sivu Page
1. Valtakunnalliset televisiokanavat 2000 <i>Nationwide television channels 2000</i>	50
2. Yleisradion, MTV 3:n ja Nelosen lähetystunnit 1960–1999 <i>Weekly broadcasting hours of the Finnish Broadcasting Company, MTV 3 and Channel Four in 1960–1999</i>	51
3. Kaapeli- ja satelliittitelevisioliittymät vuosina 1980–1999 <i>Cable and DBS television connections in 1980–1999</i>	52
4. Yleisimmät kaapeliverkoissa välitetyt kanavat vuoden 1999 lopussa <i>Most common channels distributed in cable networks in the end of 1999</i>	53

5. Valtakunnallisten tv-kanavien ohjelmisto ohjelmatyypeittäin 1993–1999
Television programming in Finland 1993–1999 54
6. Yleisradion ja MTV3:n ohjelmisto ohjelman tuottajan mukaan vuosina 1991–1999
Television programming of the Finnish Broadcasting Company YLE and MTV3 according to the producer in 1991–1999 55
7. Yleisradion ja MTV/MTV3:n ohjelmisto alkuperämaittain 1995–1999
Finnish Broadcasting Company and MTV/MTV3 television programming by origin in 1995–1999 56
8. Yleisradion ulkomainen ohjelmisto alkuperämaittain 1998–1999
Foreign programmes of Finnish Broadcasting Company by country of origin in 1998–1999 57
9. Televisiossa esitetyt pitkät elokuvat 1985–1999
Feature films shown on television 1985–1999 59
10. Yleisradion ja Nelosen elokuvat alkuperämaittain 1999
Films shown by Finnish Broadcasting Company and Channel Four Finland by country of origin 60
11. Esitetyt elokuvat ja elokuvanäytännöt 1980–1999
Shown films and film showings in cinemas in 1980–1999 61
- 12a. Pitkien elokuvien ensi-illat valmistusmaittain 1986–1999
Feature film premieres in 1986–1999 by country of origin 62
- 12b. Pitkien elokuvien ensi-illat valmistusmaittain 1986–1999, %-jakauma
Feature film premieres in 1986–1999 by country of origin, percentages . . . 64
13. Valtion elokuvatarkastamossa tarkastetut ja sinne ilmoitetut videotallenteet vuosina 1993–1999 ohjelmatyypeittäin
Feature films and programmes inspected by the Finnish Board of Film Classification or reported to it in 1993–99 by type of programme . . 66
14. Valtion elokuvatarkastamossa tarkastetut ja sinne ilmoitetut videotallenteet 1990–1999 valmistusvuosittain
Feature films and programmes inspected by the Finnish Board of Film Classification or reported to it in 1990–1999 by year of production 67
15. Valtion elokuvatarkastamossa tarkastetut ja sinne ilmoitetut videotallenteet vuosina 1994–1999 alkuperämaittain
Feature films and programmes inspected by the Finnish Board of Film Classification or reported to it in 1994–1999 by country of origin 68

Liitetaulukot – Appendix Tables

Liitetaulukko – Appendix Table 1.
Valtakunnalliset televisiokanavat 2000
Nationwide television channels 2000

Toimintaperiaate Status	Kanava Channel	Omistaja Owner	Rahoitus Financing	Peitto Penetration	Välitystapa Distribution	Aloitusvuosi Year of establishment
Julkinen – Public	YLE TV1	Valtio/State	} lupamaksut & maksut kaupallisilta kanavilta – licence fees & fees from commercial channels	100	T/C	1958
	YLE TV2	Valtio/State		100	T/C	1956/1965
	FST1&2 ¹	Valtio/State		100	T/C	
	TV4/STV Europa ²	Valtio/State		32	T/C	1988
Yksityinen – Private	MTV3	Alma Media	mainonta/ commercials	100	T/C	1957
	Nelonen	Helsinki Media et al.	mainonta/ commercials	85	T/C/S	1997

Välitystapa/Distribution: T = maanpäällinen verkko/terrestrial, C = kaapelivälitteinen/cable, S = satelliittivälitteinen/satellite

¹ Ruotsinkielinen ohjelmalvelu YLE:n tv-kanavilla.

¹ Swedish-speaking service transmitted in windows on YLE TV1 and YLE TV2.

² Ruotsinkielinen ohjelmalvelu, joka lähettää koostetta Ruotsin julkisen palvelun TV-kanavien (SVT1 ja SVT2) ohjelmistosta.

² Swedish-speaking service retransmitting a digest of the Swedish public service channels' (SVT1 and SVT2) programming.

Lähteet: YLE, MTV3, Nelonen

Sources: YLE, MTV3, Channel Four Finland

Liitetaulukko – Appendix Table 2.

Yleisradion, MTV 3:n ja Nelosen lähetystunnit 1960–1999¹

Weekly broadcasting hours of the Finnish Broadcasting Company, MTV 3 and Channel Four in 1960–1999¹

	Yleisradio		MTV		Kolmostelevisio ² Channel Three Finland ²
	Finnish Broadcasting Company		MTV Finland		
	TV 1	TV 2	TV 1	TV 2	
	Tuntia/viikko – Hours/week				
1960	19	–	8	–	
1970/71	35	14	13	3	
1980/81	40	29	13	4	
1981/82	40	30	13	6	
1982/83	40	30	13	7	
1983/84	41	34	13	7	
1984/85	45	36	13	7	
1985/86	42	36	13	7	
1986/87	44	38	14	6	
1987/88	48	42	13	7	
1988/89	48	41	12	7	38
1989/90	52	43	12	8	50
1990/91	56	44	11	10	48
1991/92	58	45	11	10	61
1992	59	45	10	10	61

	Yleisradio		MTV 3	Nelonen Channel Four Finland
	Finnish Broadcasting Company			
	TV 1	TV 2		
	Tuntia/viikko – Hours/week			
1993 ³	76	60	57	
1994	82	57	67	
1995	86	63	76	
1996	88	68	86	
1997 ⁴	104	75	103	59
1998	109	78	108	70
1999	112	80	105	83

¹ The Finnish Broadcasting Company has two nation-wide channels (1 and 2). Until the end of 1992 these channels were used also by MTV Finland. At the beginning of 1993 MTV Finland transferred its transmissions to channel 3, which had previously been used by Channel Three Finland, a subsidiary of MTV Finland.

² Sisältää myös MTV:n ohjelmia.

² Includes also programmes of MTV Finland.

³ Vuoden 1993 alussa MTV siirsi ohjelmansa kolmosverkkoon, joka oli aiemmin Kolmostelevisiion käytössä.

³ At the beginning of 1993 MTV Finland transferred its programmes to channel 3, which had previously been used by Channel Three Finland.

⁴ Nelonen aloitti toimintansa 1.6.1997.

⁴ Channel Four started its operation 1.6.1997.

Lähteet: Yhtiöiden toimintakertomukset, ym.

Sources: Annual reports and other company data

Liitetaulukko – Appendix Table 3.
Kaapeli- ja satelliittitelevioliittymät vuosina 1980–1999
Cable and DBS television connections in 1980–1999

	Kaapeli <i>Cable</i>		Satelliitti ² <i>DBS</i>		Kaapeli- ja satelliittiliittymät yhteensä ³ <i>Cable and DBS connections, total</i>	
	Liittymät ¹ <i>Connections</i>	Osuus talouksista <i>Share of households</i>	Liittymät <i>Connections</i>	Osuus talouksista <i>Share of households</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Osuus talouksista <i>Share of households</i>
1980	68 000	3,6	68 000	3,6
1981	74 000	3,9	74 000	3,9
1982	90 000	4,6	90 000	4,6
1983	110 000	5,6	110 000	5,6
1984	140 000	7,0	140 000	7,0
1985	210 000	10,4	210 000	10,4
1986	265 000	13,0	265 000	13,0
1987	375 000	18,0	10 000	0,5	382 000	18,3
1988	464 000	22,1	20 000	1,0	478 000	22,7
1989	556 000	25,9	30 000	1,4	578 000	26,9
1990	669 000	30,8	45 000	2,1	702 000	32,3
1991	722 100	32,9	60 000	2,7	767 700	34,9
1992	753 100	34,0	96 200	4,3	823 100	37,1
1993	759 600	33,9	126 200	5,6	850 600	37,9
1994	797 500	35,1	163 800	7,2	923 500	40,7
1995	817 100	36,7	196 800	8,6	973 900	42,5
1996	845 100	36,6	231 100	10,0	1 035 200	44,8
1997	875 100	37,6	261 300	11,2	1 095 400	47,1
1998	905 500	38,7	284 500	12,2	1 149 000	49,1
1999	933 000	39,6	312 600	13,3	1 206 000	51,2

¹ Kaikki liittymät eivät ole kotitalouksia.

¹ *Not all connections are households.*

² Sisältää satelliittiyhteisantenni-, suorajakelu ja yksityisvastaanottojärjestelmät.

² *DTH and SMATV*

³ Lukuja on muokattu poistamalla arvioitu satelliitti- ja kaapelitelevioliittymien päällekkäisyys.

³ *Overlap with satellite and cable connections has been estimated and eliminated.*

Lähteet: Suomen Kaapelitelevioliitto ry
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Satelliitti- ja antenniliitto SANT

Sources: Finnish Cable Television Association
 Ministry of Communications, Communications Administration Department
 Satellite and Antenna Association SANT

Liitetaulukko – Appendix Table 4.

Yleisimmät kaapeliverkoissa välitetyt kanavat vuoden 1999 lopussa
Most common channels distributed in cable networks in the end of 1999

	Liittymiä Connections	Osuus kaapelitalouksista ¹ Share of cable households ¹	Osuus kotitalouksista Share of households
		%	%
<i>Satelliittikanavat – Satellite channels</i>			
MTV-Europe	871 000	93,1	37,0
TV 5 Europe	858 000	91,8	36,4
Eurosport	846 000	90,5	35,9
Deutsche Welle TV	635 000	67,9	27,0
BCC World	498 000	53,2	21,1
SVT Europa	379 000	40,5	16,1
Euronews	287 000	30,7	12,2
CNBC	278 000	29,7	11,8
<i>Naapurimaiden kanavat – Neighbouring countries</i>			
TV 2 (Ruotsi – Sweden)	178 000	19,0	7,6
Kanat 1 (Ruotsi – Sweden)	174 000	18,7	7,4
TV 4 (Ruotsi – Sweden) ²	81 000	9,0	3,5
ORTV (Venäjä – Russia) ²	22 000	2,4	1,0
ETV (Viro – Estonia) ²	13 000	1,4	0,5
<i>Kotimaiset kaapeliakanavat</i>			
Paikalliset kanavat – Local cable channels ²	750 000	82,8	32,2
Moon TV	382 000	40,8	16,2
<i>Maksu-TV-kanavat – Pay TV channels</i>			
Canal Plus Gold ²	35 000	3,9	1,5
Canal Plus ²	35 000	3,9	1,5
TV1000 ²	11 750	1,3	0,5
TV1000 Cinema ²	11 750	1,3	0,5

¹ Kaikki liittymät eivät ole kotitalouksia. Kaapelitalouksia oli vuoden 1998 lopussa 905 500 ja vuoden 1999 lopussa 933 000.

¹ Not all connections are households. At year-end 1998 the total number of households with access to cable television was 905 500 and at year-end 1999 933 000.

² Tiedot vuodelta 1998

² Data from 1998.

Lähteet: Liikennemisteriö, Viestintähallinto-osasto,
Suomen Kaapelitelevisioliitto ry

Sources: Ministry of Communications, Communications Administration Department
Finnish Cable Television Association

Liitetaulukko – Appendix Table 5.

Valtakunnallisten tv-kanavien ohjelmisto ohjelmatyypeittäin 1993–1999
Television programming in Finland 1993–1999

YLE TV1	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Ohjelmatyyppi – Content	%						
Uutiset – News	10	8	12	11	14	12	9
Ajankohtaisohjelmat – Current affairs	8	7	9	11	15	17	22
Asiaohjelmat – Non-fiction/information	26	23	20	17	16	17	17
Draama/TV-elok. – Drama/TV film	2	4	..	3	3	2	1
Pitkät elokuvat – Feature film	10	8	12	11	10	8	7
Sarjafilmit – Serial drama	11	11	11	10	11	12	14
Viihde ja musiikki – Entertainment and music	12	9	11	8	5	5	5
Urheilu – Sports	6	11	8	13	7	9	6
Lastenohjelmat – Children	6	4	6	7	8	7	9
Opetusohjelmat – Education	9	13	10	9	9	9	10
Muut – Other	0	1	1	0	1	0	1
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100
YLE TV2	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Ohjelmatyyppi – Content	%						
Uutiset – News	4	3	3	3	3	3	3
Ajankohtaisohjelmat – Current affairs	5	5	7	7	7	7	8
Asiaohjelmat – Non-fiction/information	23	25	28	27	27	27	28
Draama/TV-elok. – Drama/TV film	4	7	..	3	3	4	2
Pitkät elokuvat – Feature film	13	9	13	12	13	13	13
Sarjafilmit – Serial drama	16	17	18	20	20	20	20
Viihde ja musiikki – Entertainment and music	12	12	13	9	9	9	9
Urheilu – Sports	12	12	10	11	11	11	9
Lastenohjelmat – Children	9	9	7	7	6	7	7
Opetusohjelmat – Education	0	0	0	0	0	0	0
Muut – Other	3	2	1	1	1	1	1
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100
MTV3	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Ohjelmatyyppi – Content	%						
Uutiset – News	8	7	6	6	5	5	5
Ajankohtais- ja asiaohjelmat – Current affairs, non-fiction/information	22	25	26	24	22	21	21
Draama ja elokuvat – Drama and feature films	37	35	36	33			
Draama – Drama					25	28	23
Elokuvat – Feature films					12	13	13
Viihde ja musiikki – Entertainment and music	19	17	18	20	21	10	12
Urheilu – Sports	8	11	9	12	7	8	8
Lasten ja nuorten ohjelmat – Children and youth	5	3	4	5	6	13	15
Opetusohjelmat – Education	0	1	1	1	1	1	1
Muut – Other	1	2	0	0	0	1	1
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100
Nelonen – Channel Four	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Ohjelmatyyppi – Content	%						
Uutiset – News					4
Ajankohtais- ja asiaohjelmat – Current affairs, non-fiction/information					5
Viihde ja sarjat – Entertainment and serial drama					62
Pitkät elokuvat – Feature film					16
Urheilu – Sports					6
Lastenohjelmat – Children					7
Yhteensä – Total							100

Lähteet: YLE, MTV3, Nelonen

Sources: YLE, MTV3, Channel Four Finland

Liitetaulukko – Appendix Table 6.

Yleisradion ja MTV3:n ohjelmisto ohjelman tuottajan mukaan vuosina 1991–1999

Television programming of the Finnish Broadcasting Company YLE and MTV3 according to the producer in 1991–1999

YLE TV1 & TV2	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
	%								
Oma tuotanto – <i>Inhouse</i>	48	47	50	51	47	44	46	44	44
Muu kotimainen – <i>Bought domestic</i>	6	7	7	8	7	8	8	8	10
Ulkomainen – <i>Foreign</i>	46	46	43	41	46	48	46	47	46
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

YLE TV1	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
	%								
Oma tuotanto – <i>Inhouse</i>	47	50	50	49
Muu kotimainen – <i>Bought domestic</i>	7	8	8	10
Ulkomainen – <i>Foreign</i>	46	42	42	41
Yhteensä – Total	100	100	100	100

YLE TV2	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
	%								
Oma tuotanto – <i>Inhouse</i>	40	41	37	38
Muu kotimainen – <i>Bought domestic</i>	10	8	8	9
Ulkomainen – <i>Foreign</i>	50	51	55	53
Yhteensä – Total	100	100	100	100

MTV3	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
	%								
Oma tuotanto – <i>Inhouse</i>	..	28	35	36	37	37	34	33	36
Muu kotimainen – <i>Bought domestic</i>	..	18	18	19	18	21	20	16	16
Ulkomainen – <i>Foreign</i>	56	54	47	44	44	42	46	51	48
Yhteensä – Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähteet: YLE, MTV3

Sources: YLE, MTV3

Liitetaulukko – Appendix table 7.

Yleisradion ja MTV/MTV3:n ohjelmisto alkuperämaittain 1995–1999

Finnish Broadcasting Company and MTV/MTV3 television programming by origin in 1995–1999

YLE TV1 & TV2		Osuus koko ohjelmistosta – Share of programming				
Alkuperämaa – Country of origin		1995	1996	1997	1998	1999
		%				
Suomi – Finland		54	52	54	53	54
Muut Pohjoismaat – Other Nordic countries		7	8	5	4	5
Muu Eurooppa – Other Europe		18	19	23	20	25
Pohjois-Amerikka – North America		17	19	16	16	14
Muut – Other		5	2	2	7	3
Yhteensä – Total		100	100	100	100	100
Ohjelmatunnit yhteensä – Total programming hours		7 768	8 108	9 296	9 691	10 023
YLE TV1		Osuus koko ohjelmistosta – Share of programming				
Alkuperämaa – Country of origin		1995	1996	1997	1998	1999
		%				
Suomi – Finland		..	54	58	57	59
Muut Pohjoismaat – Other Nordic countries		..	7	5	4	5
Muu Eurooppa – Other Europe		..	19	23	19	25
Pohjois-Amerikka – North America		..	18	12	11	8
Muut – Other		..	2	2	8	3
Yhteensä – Total		..	100	100	100	100
Ohjelmatunnit yhteensä – Total programming hours		..	4 590	5 386	5 649	5 847
YLE TV2		Osuus koko ohjelmistosta – Share of programming				
Alkuperämaa – Country of origin		1995	1996	1997	1998	1999
		%				
Suomi – Finland		..	50	49	46	47
Muut Pohjoismaat – Other Nordic countries		..	8	5	4	5
Muu Eurooppa – Other Europe		..	19	21	22	23
Pohjois-Amerikka – North America		..	21	23	23	21
Muut – Other		..	2	2	5	4
Yhteensä – Total		..	100	100	100	100
Ohjelmatunnit yhteensä – Total programming hours		..	3 517	3 910	4 043	4 176
MTV/MTV3		Osuus koko ohjelmistosta – Share of programming				
Alkuperämaa – Country of origin		1995	1996	1997	1998	1999
		%				
Suomi – Finland		56	58	54	49	52
Muu Eurooppa ¹ – Other Europe ¹		6	8	10	9	7
Pohjois-Amerikka – North America		34	32	33	40	38
Muut – Other		1	1	2	3	3
Tieto puuttuu ² – No information available ²		3	1	1	0	0
Yhteensä – Total		100	100	100	100	100
Ohjelmatunnit yhteensä – Total programming hours		3 928	4 487	5 372	5 591	5 447

¹ Mukaan lukien muut Pohjoismaat.

¹ Including other Nordic countries.

² Vuosina 1995–1997 kansainvälistä urheiluohjelmistoa.

² Consisting mostly of international sports programming during the period 1995–1997.

Lähteet: YLE, MTV3

Sources: YLE, MTV3

Liitetaulukko – Appendix table 8.

Yleisradion ulkomainen ohjelmisto alkuperämaittain 1998–1999

Foreign programmes of Finnish Broadcasting Company by country of origin in 1998–1999

Alkuperämaa	TV1				TV2				Country of origin
	1998 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	1999 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	1998 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	1999 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	
Alankomaat	18	0,8	30	1,3	9	0	13	0,6	Netherlands
Albania	–	–	1	0,0	–	–	–	–	Albania
Belgia	4	0,2	8	0,3	7	0	11	0,5	Belgium
Bulgaria	–	–	0	0,0	–	–	–	–	Bulgaria
Espanja	30	1,3	109	4,5	5	0	42	1,9	Spain
Irlanti	1	0,0	5	0,2	3	0	10	0,4	Ireland
Islanti	2	0,1	7	0,3	1	0	1	0,0	Iceland
Iso-Britannia	554	24,1	842	34,9	293	14	328	14,7	Great Britain
Italia	24	1,0	29	1,2	23	1	35	1,6	Italy
Itävalta	5	0,2	39	1,6	12	1	40	1,8	Austria
Jugoslavia	5	0,2	5	0,2	5	0	3	0,1	Yugoslavia
Kreikka	3	0,1	3	0,1	–	–	1	0,0	Greece
Liettua	1	0,0	1	0,0	–	–	1	0,0	Lithuania
Moldova	–	–	–	–	–	–	2	0,1	Moldova
Monaco	1	0,0	3	0,1	–	–	–	–	Monaco
Neuvostoliitto	–	–	1	0,0	–	–	1	0,1	Soviet Union
Norja	53	2,3	69	2,8	46	2	70	3,2	Norway
Portugali	1	0,0	3	0,1	–	–	1	0,1	Portugal
Puola	2	0,1	13	0,5	3	0	5	0,2	Poland
Ranska	167	7,3	159	6,6	174	8	99	4,4	France
Romania	3	0,1	–	–	–	–	–	–	Romania
Ruotsi	117	5,1	125	5,2	79	4	98	4,4	Sweden
Saksa	65	2,8	70	2,9	242	11	290	13,1	Germany
Sveitsi	36	1,6	7	0,3	27	1	9	0,4	Switzerland
Slovakia	2	0,1	–	–	0	0	–	–	Slovakia
Tanska	43	1,9	64	2,6	39	2	39	1,7	Denmark
Tšekki	7	0,3	3	0,1	5	0	5	0,2	Czech Republic
Tšekkoslovakia	2	0,1	3	0,1	–	–	–	–	Czechoslovakia
Turkki	4	0,2	3	0,1	–	–	7	0,3	Turkey
Unkari	26	1,1	0	0,0	25	1	6	0,3	Hungary
Venäjän Federaatio	16	0,7	18	0,7	15	1	16	0,7	Russian Federation
Viro	3	0,1	4	0,1	2	0	16	0,7	Estonia
Muu eurooppalainen	–	–	129	5,3	–	–	35	2	Other European
Eurooppa yhteensä	1 195	51,9	1 753	72,6	1 015	48	1 182	53,2	Europe total

Liitetaulukko – Appendix table 8.
Jatkuu – Continued

Alkuperämaa	TV1				TV2				Country of origin
	1998 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	1999 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	1998 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	1999 Tuntia Hours	Osuus ulkomai- sesta ohjel- mistosta Share of foreign program- mes	
Algeria	–	–	2	0,1	–	–	–	–	Algeria
Argentiina	1	0,0	2	0,1	–	0	–	–	Argentina
Australia	41	1,8	46	1,9	26	1	30	1,3	Australia
Botswana	2	0,1	–	–	–	–	–	–	Botswana
Brasilia	–	–	2	0,1	1	0	1	0,0	Brasil
Egypti	–	–	–	–	0	0	1	0,0	Egypt
Etelä-Afrikka	–	–	1	0,0	3	0	4	0,2	South Africa
Etelä-korea	–	–	2	0,1	–	–	–	–	South Korea
Georgia	–	–	2	0,1	–	–	–	–	Georgia
Hong Kong	4	0,2	7	0,3	–	–	1	0,0	Hong Kong
Intia	1	0,0	–	–	0	0	–	–	India
Israel	5	0,2	6	0,2	3	0	8	0,3	Israel
Japani	174	7,6	41	1,7	57	3	29	1,3	Japan
Jordania	–	–	2	0,1	–	–	–	–	Jordania
Kanada	252	10,9	161	6,7	56	3	54	2,4	Canada
Kenia	1	0,0	3	0,1	–	–	–	–	Kenia
Kiina	12	0,5	15	0,6	–	–	5	0,2	China
Kirgisia	–	–	0	0,0	–	–	–	–	Kirgisia
Kolumbia	–	–	–	–	–	–	0	0,0	Columbia
Korea	–	–	–	–	0	0	–	–	Korea
Kuuba	–	–	3	0,1	–	–	–	–	Cuba
Libanon	–	–	–	–	–	–	2	0,1	Lebanon
Marokko	–	–	1	0,0	–	–	–	–	Morocco
Meksiko	–	–	0	0,0	–	–	–	–	Mexico
Niger	–	–	–	–	0	0	–	–	Niger
Peru	–	–	1	0,0	–	–	0	0,0	Peru
Senegal	–	–	–	–	0	0	–	–	Senegal
Swasimaa	–	–	–	–	–	–	0	0,0	Swaziland
Taiwan	4	0,2	–	–	–	–	–	–	Taiwan
Tunisia	–	–	2	0,1	–	–	–	–	Tunisia
Uusi-Seelanti	19	0,8	26	1,1	1	0	1	0,0	New Zealand
Yhdysvallat	367	15,9	317	13,1	880	42	832	37,4	USA
Zimbabwe	–	–	–	–	0	0	–	–	Zimbabwe
Yhteistuotannot Alkuperämaa	35	1,5	22	0,9	53	3	73	3,3	Co-productions Country of origin
tuntematon	190	8,3	2	0,1	24	1	2	0,1	unknown
Yhteensä	2 303	100	2 416	100	2 120	100	2 224	100	Total

Lähde: YLE
Source: YLE

Liitetaulukko – Appendix table 9.
Televisiossa esitetyt pitkät elokuvat 1985–1999
Feature films shown on television 1985–1999

Kanava – Channel	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
	Kpl – No.															
YLE TV1 ¹	109	109	143	166	133	174	196	176	242	221	319	334	323	300	263	
YLE TV2 ¹	104	95	118	97	83	153	146	122	223	174	259	267	313	322	328	
Yleisradio yhteensä – YLE total	213	204	261	263	216	327	342	298	465	395	578	601	636	622	591	
MTV3	70	95	79	88	86	92	70	65	} 261	} 256	} 239	} 330	} 392	} 411	} 431	
Kolmostelevisio ² – Channel Three ²	–	30	260	190	219	254	258	255								
Nelonen ³ – Channel Four Finland ³	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	151	312	355
Yhteensä – Total	283	329	600	541	521	673	670	618	726	651	817	931	1 179	1 345	1 377	

1 Yleisradion tiedot vuoteen 1991 asti ovat 1.6 alkavilta tilikausilta. Vuodesta 1992 tilastokausi on kalenterivuosi.

1 Data for YLE in until 1991 are for operating years starting 1 June; as from 1992 calendar year.

2 Kolmostelevisio aloitti lähetykset vuoden 1986 lopulla. Vuoden 1986 luku sisältää joulukuussa esitetyt elokuvat

2 Channel Three started broadcasting operations in late 1986. The figure for 1986 includes films shown in December that year.

3 Aloitti toiminnan 1.6.1997.

3 Started 1.6.1997.

Lähteet: YLE, MTV3, Nelonen

Sources: YLE, MTV3, Channel Four Finland

Liitetaulukko – Appendix table 10.

Yleisradion ja Nelosen elokuvat alkuperämaittain 1999

Films shown by Finnish Broadcasting Company and Channel Four Finland by country of origin

Alkuperämaa	Yleisradio <i>Finnish Broadcasting Company</i>				Nelonen ¹ <i>Channel Four Finland¹</i>		Country of origin
	TV 1 Elokuvia Films	%	TV 2 Elokuvia Films	%	Elokuvia Films	%	
Suomi	42	16,0	55	16,8	–	–	<i>Finland</i>
Ruotsi	6	2,3	2	0,6	2	0,8	<i>Sweden</i>
Norja	2	0,8	2	0,6	–	–	<i>Norway</i>
Tanska	5	1,9	–	–	–	–	<i>Denmark</i>
Alankomaat	5	1,9	1	–	–	–	<i>Netherlands</i>
Espanja	4	1,5	1	–	–	–	<i>Spain</i>
Irlanti	1	0,4	–	–	1	0,4	<i>Ireland</i>
Iso-Britannia	44	16,7	21	6,4	19	7,2	<i>Great Britain</i>
Italia	2	0,8	9	2,7	1	0,4	<i>Italy</i>
Itävalta	–	–	4	1,2	–	–	<i>Austria</i>
Jugoslavia	2	0,8	1	0,3	–	–	<i>Yugoslavia</i>
Venäjän Federaatio	1	0,4	–	–	–	–	<i>Russian Federation</i>
Puola	1	0,4	–	0,0	–	–	<i>Poland</i>
Ranska	25	9,5	9	2,7	4	1,5	<i>France</i>
Saksa	10	3,8	9	2,7	1	0,4	<i>Germany</i>
Unkari	–	–	–	0,0	–	–	<i>Hungary</i>
Viro	–	–	1	0,3	–	–	<i>Estonia</i>
Eurooppa	150	57,0	115	35,1	28	10,6	Europe
Algeria	1	0,4	–	–	–	–	<i>Algeria</i>
Australia	3	1,1	2	0,6	1	0,4	<i>Australia</i>
Etelä-Afrikka	–	–	2	0,6	–	–	<i>South Africa</i>
Georgia	1	0,4	–	–	–	–	<i>Georgia</i>
Hong Kong	4	1,5	–	–	–	–	<i>Hong Kong</i>
Israel	1	0,4	–	–	–	–	<i>Israel</i>
Japani	9	3,4	3	0,9	–	–	<i>Japan</i>
Kanada	1	0,4	3	0,9	5	1,9	<i>Canada</i>
Kiina	5	1,9	–	–	–	–	<i>China</i>
Kuuba	2	0,8	–	–	–	–	<i>Cuba</i>
Taiwan	–	–	–	–	2	0,8	<i>Taiwan</i>
Tunisia	1	0,4	–	–	–	–	<i>Tunisia</i>
Uusi-Seelanti	4	1,5	–	–	2	0,8	<i>New Zealand</i>
Yhdysvallat	81	30,8	187	57,0	214	81,1	<i>USA</i>
Yhteistuotannot	–	–	15	4,6	8	3,0	<i>Co-productions</i>
Alkuperämaa tuntematon	–	–	1	0,3	4	1,5	<i>Country of origin unknown</i>
Yhteensä	263	100	328	100	264	100	Total

¹ Tiedot vuodelta 1998.

¹ Data from 1998.

Lähteet: YLE, Nelonen

Sources: YLE, Channel Four Finland

Liitetaulukko – Appendix Table 11.

Esitetyt elokuvat ja elokuvanäytännöt 1980–1999

Shown films and film showings in cinemas in 1980–1999

Vuosi Year	Esitettyjä elokuvia <i>Shown films</i>	Ensi-iltoja <i>Premieres</i>	Ensi-iltojen osuus koko ohjelmistosta <i>Premiere's share of all films shown</i>	Kotim. pitkiä näytelmä-elokuvia <i>Domestic feature films</i>	Näytäntöjä 1 000 kpl <i>Showings '000</i>	Esityskertoja/elokuva <i>Showings/film</i>	Näytäntöjä/sali <i>Showings/cinema hall</i>
			%				
1980	1 608	236	15	10	163,8	102	465
1981	1 686	263	16	9	176,5	105	488
1982	1 669	214	13	11	163,9	98	459
1983	1 622	224	14	12	167,1	103	454
1984	1 455	222	15	19	167,7	115	439
1985	1 433	224	16	13	164,6	115	435
1986	1 297	229	18	21	156,4	121	411
1987	1 115	195	17	13	144,1	129	405
1988	995	188	19	10	152,6	153	431
1989	868	171	20	10	150,3	173	437
1990	762	172	23	14	148,5	195	437
1991	733	179	24	12	135,3	185	406
1992	680	150	22	10	132,0	194	400
1993	487	169	34	13	138,0	284	412
1994	483	163	34	11	138,6	287	425
1995	479	147	31	8	143,1	299	434
1996	488	166	34	10	146,0	299	449
1997	452	154	34	9	146,6	324	456
1998	384	152	40	8	148,9	388	450
1999	413	192	45	12	178,2	431	485

Lähteet: Suomen elokuvasäätiö
Suomen Filmikamari

Sources: Finnish Film Foundation
Finnish Film Chamber

Liitetaulukko – Appendix table 12a.
Pitkien elokuvien ensi-illat valmistusmaittain 1986–1999
Feature film premieres in 1986–1999 by country of origin

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
Valmistusmaa	Elokuvia – Number of films														Country of origin
Suomi	21	13	10	10	14	12	10	13	11	8	10	9	8	16	Finland
Ruotsi	6	7	4	2	4	4	5	6	4	4	7	2	1	5	Sweden
Norja	–	–	2	1	–	–	1	1	–	–	–	–	–	–	Norway
Tanska	2	1	3	1	5	3	3	1	–	1	2	2	1	3	Denmark
Islanti	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	Iceland
Englanti	15	13	9	6	6	4	6	8	4	7	9	8	6	14	UK
Espanja	–	–	3	1	2	–	1	–	2	2	3	6	1	5	Spain
Hollanti	–	2	1	–	–	–	–	–	1	–	1	–	–	2	Holland
Irlanti	–	–	1	1	–	–	–	–	2	–	1	–	–	–	Ireland
Italia	4	8	3	5	–	2	1	2	2	2	2	–	1	–	Italy
Itävalta	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	1	–	Austria
Jugoslavia	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	1	–	–	Yugoslavia
Kreikka	1	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	Greece
Luxemburg	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Luxembourg
Länsi-Saksa	2	2	2	–	2	–	–	–	4	2	3	1	1	8	Germany
Neuvostoliitto	14	18	7	5	6	1	–	–	–	–	–	–	–	–	Soviet Union
Portugali	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Portugal
Puola	–	–	–	1	1	–	–	–	–	–	–	1	–	–	Poland
Ranska	13	8	10	8	11	5	8	9	10	7	7	7	7	14	France
Sveitsi	2	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	Switzerland
Tšekkoslovakia	–	–	1	–	1	2	1	–	–	–	–	1	–	–	Czechoslovakia
Unkari	–	–	–	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	Hungary
Eurooppa	82	73	58	42	54	34	37	42	40	33	45	39	28	67	Europe

Liitetaulukko – Appendix table 12a.
Jatkuu – Continued

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
Valmistusmaa	Elokuvia – Number of films														Country of origin
Argentiina	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	Argentina
Australia	1	1	3	2	2	1	–	3	1	2	2	1	1	1	Australia
Brasilia	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	2	–	Brazil
Etelä-Afrikka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	South Africa
Filippiinit	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Philippines
Hongkong	–	–	–	–	1	1	1	2	1	4	4	3	3	–	Hong Kong
Intia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	India
Iran	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	Iran
Israel	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	Israel
Japani	1	1	–	–	–	1	1	2	2	–	–	2	2	4	Japan
Kanada	3	2	1	3	1	4	1	3	2	1	4	–	–	–	Canada
Kiina	–	1	–	1	–	2	1	–	1	–	1	1	–	–	China
Kuuba	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Cuba
Mali	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	Mali
Meksiko	–	–	1	1	–	1	–	1	1	–	–	1	–	2	Mexico
Panama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Panama
Taiwan	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–	–	Taiwan
Tunisia	–	–	–	–	–	–	1	–	–	1	–	–	–	–	Tunisia
Uusi-Seelanti	–	–	–	–	–	1	–	1	–	1	1	–	1	–	New Zealand
Yhdysvallat	115	112	110	110	110	119	91	97	97	86	87	88	82	100	USA
Muut maat yhteensä	121	118	115	117	114	133	96	109	107	96	99	96	91	109	Non European total
Yhteistuotannot															Co-productions
Eurooppalaiset	11	–	4	1	2	6	8	1	2	4	15	7	6	11	European
Osittain eurooppalaiset	5	2	6	5	1	1	3	2	3	5	3	2	22	1	Partly European
Muut	2	–	–	–	1	–	–	1	–	–	–	1	1	–	Other
Yhteensä	18	2	10	6	4	7	11	4	5	9	18	10	29	12	Total
Ensi-illat yhteensä	221	193	183	165	172	174	144	155	152	138	162	145	148	188	Premieres total

Lähteet: Suomen elokuväsäätiö
 Suomen Filmikamari
 Sources: Finnish Film Foundation
 Finnish Film Chamber

Liitetaulukko – Appendix table 12b.

Pitkien elokuvien ensi-illat valmistusmaittain 1986–1999, %-jakauma
Feature film premieres in 1986–1999 by country of origin, percentages

Valmistusmaa	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Country of origin
%															
Suomi	9,5	6,7	5,5	6,1	8,1	6,9	7	8,4	7,2	5,8	6,2	6,2	5,4	8,5	Finland
Ruotsi	2,7	3,6	2,2	1,2	2,3	2,3	3,5	3,9	2,6	2,9	4,3	1,4	0,7	2,7	Sweden
Norja	–	–	1,1	0,6	–	–	0,7	0,6	–	–	–	–	–	–	Norway
Tanska	0,9	0,5	1,6	0,6	2,9	1,7	2,1	0,6	–	0,7	1,2	1,4	0,7	1,6	Denmark
Islanti	0,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,7	0,7	–	Iceland
Englanti	6,8	6,7	4,9	3,6	3,5	2,3	4,2	5,2	2,6	5,1	5,6	5,5	4,1	7,4	UK
Espanja	–	–	1,6	0,6	1,2	–	0,7	–	1,3	1,4	1,9	4,1	0,7	2,7	Spain
Hollanti	–	1	0,5	–	–	–	–	–	0,7	–	0,6	–	–	1,1	Holland
Irlanti	–	–	0,5	0,6	–	–	–	–	1,3	–	0,6	–	–	–	Ireland
Italia	1,8	4,1	1,6	3	–	1,1	0,7	1,3	1,3	1,4	1,2	–	0,7	–	Italy
Itävalta	–	–	–	–	–	–	–	0,6	–	–	–	–	0,7	–	Austria
Jugoslavia	0,5	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	0,7	–	–	Yugoslavia
Kreikka	0,5	0,5	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	–	–	Greece
Luxemburg	–	–	1,1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Luxembourg
Länsi-Saksa	0,9	1	1,1	–	1,2	–	–	–	2,6	1,4	1,9	0,7	0,7	4,3	Germany
Neuvostoliitto	6,3	9,3	3,8	3	3,5	0,6	–	–	–	–	–	–	–	–	Soviet Union
Portugali	–	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Portugal
Puola	–	–	–	0,6	0,6	–	–	–	–	–	–	0,7	–	–	Poland
Ranska	5,9	4,1	5,5	4,8	6,4	2,9	5,6	5,8	6,6	5,1	4,3	4,8	4,7	7,4	France
Sveitsi	0,9	–	–	–	–	–	0,7	–	–	–	–	–	–	–	Switzerland
Tšekkoslovakia	–	–	0,5	–	0,6	1,1	0,7	–	–	–	–	0,7	–	–	Czechoslovakia
Unkari	–	–	–	0,6	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	Hungary
Eurooppa	37,1	37,8	31,7	25,5	31,4	19,5	25,9	27,3	26,3	23,9	27,8	26,9	18,9	35,6	Europe

Liitetaulukko – Appendix table 12b.
Jatkuu – Continued

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
Valmistusmaa	%														Country of origin
Argentiina	–	0,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,5	Argentina
Australia	0,5	0,5	1,6	1,2	1,2	0,6	–	1,9	0,7	1,4	1,2	0,7	0,7	0,5	Australia
Brasilia	0,5	–	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	1,4	–	Brazil
Etelä-Afrikka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	South Africa
Filippiinit	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Philippines
Hongkong	–	–	–	–	0,6	0,6	0,7	1,3	0,7	2,9	2,5	2,1	2,0	–	Hong Kong
Intia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,5	India
Iran	–	–	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	–	–	Iran
Israel	–	–	–	–	–	–	–	–	0,7	–	–	–	–	–	Israel
Japani	0,5	0,5	–	–	–	0,6	0,7	1,3	1,3	–	–	1,4	1,4	2,1	Japan
Kanada	1,4	1	0,5	1,8	0,6	2,3	0,7	1,9	1,3	0,7	2,5	–	–	–	Canada
Kiina	–	0,5	–	0,6	–	1,1	0,7	–	0,7	–	0,6	0,7	–	–	China
Kuuba	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Cuba
Mali	–	–	–	–	–	0,6	–	–	–	–	–	–	–	–	Mali
Meksiko	–	–	0,5	0,6	–	0,6	–	0,6	0,7	–	–	0,7	–	1,1	Mexico
Panama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	Panama
Taiwan	–	–	–	–	–	–	–	–	0,7	0,7	–	–	–	–	Taiwan
Tunisia	–	–	–	–	–	–	0,7	–	–	0,7	–	–	–	–	Tunisia
Uusi-Seelanti	–	–	–	–	–	0,6	–	0,6	–	0,7	0,6	–	0,7	–	New Zealand
Yhdysvallat	52	58	60,1	66,7	64	68,4	63,6	63	63,8	62,3	53,7	60,7	55,4	53,2	USA
Muut maat yhteensä	54,9	60,5	62,7	70,9	66,4	76,6	67,1	70,6	70,6	69,4	61,1	66,2	61,5	58,0	Non European total
Yhteistuotannot															Co-productions
Eurooppalaiset	5	–	2,2	0,6	1,2	3,4	5,6	0,6	1,3	2,9	9,3	4,8	4,1	5,9	European
Osittain eurooppalaiset	2,3	1	3,3	3	0,6	0,6	2,1	1,3	2	3,6	1,9	1,4	14,9	0,5	Partly European
Muut	0,9	–	–	–	0,6	–	–	0,6	–	–	–	0,7	0,7	–	Other
Yhteensä	8,1	1	5,5	3,6	2,3	4	7,7	2,6	3,3	6,5	11,1	6,9	19,6	6,4	Total
Ensi-illat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Premieres total

Lähteet: Suomen elokuväsäätiö
 Suomen Filmikamari
 Sources: Finnish Film Foundation
 Finnish Film Chamber

Liitetaulukko – Appendix Table 13.

Valtion elokuvatarkastamossa tarkastetut ja sinne ilmoitetut videotallenteet vuosina 1993–1999 ohjelmatyypeittäin¹

Feature films and programmes inspected by the Finnish Board of Film Classification or reported to it in 1993–99 by type of programme¹

Ohjelma- tyyppi	1993		1994		1995		1996		1997		1998		1999		Type of programme
	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	
Fiktio	630	52,7	508	47,3	539	43,5	554	53,5	558	56,5	871	64,1	603	54,8	Fiction
Animaatio	211	17,7	198	18,4	202	16,3	186	18,0	132	13,4	116	8,5	160	14,5	Animation
Dokumentti	274	22,9	298	27,7	455	36,7	251	24,3	211	21,4	211	15,5	169	15,3	Document
Musiikki	46	3,8	60	5,6	30	2,4	27	2,6	33	3,3	48	3,5	26	2,4	Music
Erotiikka	27	2,3	5	0,5	11	0,9	9	0,9	2	0,2	20	1,5	11	1,0	Erotic films
Markkinointi	7	0,6	5	0,5	3	0,2	8	0,8	5	0,5	2	0,1	8	0,7	Marketing
Muu	–	–	–	–	–	–	–	0,0	46	4,7	90	6,6	124	11,3	Other
Yhteensä	1 195	100	1 074	100	1 240	100	1 035	100	987	100	1 358	100	1 101	100	Total

Ohjelman pituus	1993		1994		1995		1996		1997		1998		1999		Length of programme
	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	
Pitkiä ²	749	62,7	577	53,7	660	53,2	667	64,4	700	70,9	1011	74,4	742	67,4	Long ²
Lyhyitä	392	32,8	286	26,6	278	22,4	242	23,4	223	22,6	287	21,1	310	28,2	Short
Kooste	54	4,5	211	19,6	302	24,4	126	12,2	64	6,5	60	4,4	49	4,5	Collage
Yhteensä	1 195	100	1 074	100	1 240	100	1 035	100	987	100	1 358	100	1 101	100	Total

¹ Videolevitykseen tarkoitetut elokuvat ja ohjelmat.

¹ Feature films and programmes intended to video distribution.

² Yli tunnin pituiset.

² More than one hour.

Lähde: Valtion elokuvatarkastamo

Source: Finnish Board of Film Classification

Liitetaulukko – Appendix Table 14.

Valtion elokuvatarkastamossa tarkastetut ja sinne ilmoitetut videotallenteet 1990–1999 valmistusvuosittain¹

Feature films and programmes inspected by the Finnish Board of Film Classification or reported to it in 1990–1999 by year of production¹

Valmistusvuosi	1990		1991		1992		1993		1994		Year of production
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	
	Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		
Valmistusvuosi tuntematon tai ennen 1961	500	17,8	183	9,6	153	10,5	118	9,9	93	8,7	Year of production unknown or before 1961
1961–70	65	2,3	70	3,7	27	1,8	36	3,0	36	3,4	1961–70
1971–80	282	10,0	159	8,3	67	4,6	78	6,5	51	4,7	1971–80
1981–85	450	16,0	206	10,8	108	7,4	76	6,4	77	7,2	1981–85
1986–90	1 513	53,8	991	51,8	340	23,2	148	12,4	90	8,4	1986–90
1991–95	–	–	303	15,8	768	52,5	739	61,8	727	67,7	1991–95
Yhteensä	2 810	100	1 912	100	1 463	100	1 195	100	1 074	100	Total

Valmistusvuosi	1995		1996		1997		1998		1998		Year of production
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	
	Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		
Valmistusvuosi tuntematon tai ennen 1961	104	8,4	54	5,2	29	2,9	51	3,8	61	5,5	Year of production unknown or before 1961
1961–70	24	1,9	12	1,2	13	1,3	19	1,4	9	0,8	1961–70
1971–80	43	3,5	26	2,5	53	5,4	46	3,4	17	1,5	1971–80
1981–85	113	9,1	32	3,1	19	1,9	47	3,5	15	1,4	1981–85
1986–90	180	14,5	43	4,2	25	2,5	104	7,7	42	3,8	1986–90
1991–95	776	62,6	615	59,4	248	25,1	255	18,8	104	9,4	1991–95
1996	–	–	253	24,4	346	35,1	136	10,0	55	5,0	1996
1997	–	–	–	–	254	25,7	379	27,9	152	13,8	1997
1998	–	–	–	–	–	–	321	23,6	347	31,5	1998
1999	–	–	–	–	–	–	–	–	299	27,2	1999
Yhteensä	1 240	100	1 035	100	987	100	1 358	100	1 101	100	Total

¹ Videolevitykseen tarkoitetut ohjelmat ja elokuvat.

¹ Feature films and programmes intended for video distribution.

Lähde: Valtion elokuvatarkastamo

Source: Finnish Board of Film Classification

Liitetaulukko – Appendix table 15.

Valtion elokuvatarkastamossa tarkastetut ja sinne ilmoitetut videotallenteet vuosina 1994–1999 alkuperämaittain¹

Feature films and programmes inspected by the Finnish Board of Film Classification or reported to it in 1994–1999 by country of origin¹

Alkuperämaa	1994		1995		1996		1997		1998		1999		Country of origin
	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	Kpl Num- ber	%	
Suomi	310	29,3	411	33,4	235	22,7	231	23,4	202	14,9	249	22,6	Finland
Ruotsi	10	0,9	9	0,7	8	0,8	8	0,8	35	2,6	12	1,1	Sweden
Norja	3	0,3	–	–	–	–	1	0,1	2	0,1	1	0,1	Norway
Tanska	11	1,0	1	0,1	1	0,1	1	0,1	4	0,3	2	0,2	Denmark
Belgia	7	0,7	1	0,1	3	0,3	2	0,2	–	–	–	–	Belgium
Espanja	3	0,3	7	0,6	6	0,6	1	0,1	10	0,7	13	1,2	Spain
Hollanti	1	0,1	5	0,4	3	0,3	9	0,9	8	0,6	1	0,1	Holland
Irlanti	–	–	–	–	1	0,1	2	0,2	4	0,3	–	–	Ireland
Iso-Britannia	69	6,5	99	8,0	66	6,4	130	13,2	119	8,8	49	4,5	Great Britain
Italia	4	0,4	3	0,2	4	0,4	3	0,3	5	0,4	4	0,4	Italy
Jugoslavia	1	0,1	–	–	1	0,1	–	–	–	–	–	–	Yugoslavia
Kypros	–	–	–	–	–	–	1	0,1	–	–	–	–	Cyprus
Latvia	–	–	–	–	3	0,3	–	–	–	–	–	–	Latvia
Liechtenstein	–	–	–	–	–	–	–	–	3	0,2	–	–	Liechtenstein
Neuvostoliitto	2	0,2	–	–	1	0,1	–	–	–	–	–	–	Soviet Union
Venäjä	2	0,2	–	–	1	0,1	–	–	6	0,4	–	–	Russia
Puola	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	0,2	Poland
Ranska	35	3,3	16	1,3	23	2,2	11	1,1	19	1,4	7	0,6	France
Saksa	8	0,8	9	0,7	2	0,2	3	0,3	10	0,7	26	2,4	Germany
Sveitsi	–	–	–	–	–	–	4	0,4	–	–	–	–	Switzerland
Tšekkoslovakia	–	–	–	–	–	–	–	–	1	0,1	2	0,2	Czechoslovakia
Unkari	2	0,2	1	0,1	–	–	1	0,1	2	0,1	–	–	Hungary
Vatikaani	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	0,1	Vatican
Viro	3	0,3	–	–	1	0,1	–	–	2	0,1	–	–	Estonia
Eurooppa	471	44,5	562	45,7	359	34,7	408	41,3	432	31,8	369	33,5	Europe

Liitetaulukko – Appendix table 15.
Jatkuu – Continued

Alkuperämaa	1994		1995		1996		1997		1998		1999		Country of origin
	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	Kpl	%	
	Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		Num- ber		
Arabiemiirikunnat	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	0,1	United Arab Emirates
Argentiina	–	–	–	–	–	–	1	0,1	–	–	–	–	Argentina
Australia	4	0,4	20	1,6	7	0,7	25	2,5	10	0,7	4	0,4	Australia
Brasilia	–	–	–	–	–	–	–	–	1	0,1	–	–	Brazil
Hongkong	3	0,3	7	0,6	8	0,8	4	0,4	9	0,7	2	0,2	Hong Kong
Intia	–	–	–	–	1	0,1	–	–	–	–	2	0,2	India
Israel	–	–	1	0,1	–	–	1	0,1	–	–	–	–	Israel
Japani	37	3,5	8	0,7	38	3,7	28	2,8	10	0,7	13	1,2	Japan
Kamerun	–	–	–	–	–	–	1	0,1	10	0,7	–	–	Cameroun
Kanada	9	0,8	18	1,5	11	1,1	11	1,1	–	–	10	0,9	Canada
Kiina	1	0,1	–	0,7	1	0,1	1	0,1	–	–	–	–	China
Malesia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	0,2	Malaysia
Meksiko	–	–	–	–	–	–	1	0,1	–	–	1	0,1	Mexico
Taiwan	–	–	–	–	–	–	1	0,1	1	0,1	–	–	Taiwan
Tansania	–	–	1	0,1	–	–	–	–	–	–	–	–	Tanzania
Uusi-Seelanti	1	0,1	–	–	1	0,1	2	0,2	3	0,2	–	–	New Zealand
Yhdysvallat	490	46,3	562	45,7	521	50,3	454	46,0	795	58,5	632	57,4	USA
Valmistusmaa ei tiedossa	–	–	–	–	13	1,3	–	–	25	1,8	23	2,1	Unknown
Yhteistuotannot	43	4,1	51	4,1	75	7,2	49	5,0	62	4,6	42	3,8	Co-productions
Yhteensä	1 059	100	1 230	100	1 035	100	987	100	1 358	100	1 101	100	Total

¹ Videolevitykseen tarkoitetut elokuvat ja ohjelmat.

¹ Feature films and programmes intended to video distribution.

Lähde: Valtion elokuvatarkastamo

Source: Finnish Board of Film Classification

Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat 1999

Moving Images in Finland

Katsaus televisio-, elokuva- ja videotarjontaan ja verkkolehtiin
Overview of television, cinema and video programme supply

Neljättä kertaa ilmestyvä Suomessa liikkuvat liikkuvat kuvat -tilasto-raportti kuvaa television ohjelmatarjontaa, elokuva-teattereiden ohjel-mistoa ja videotallennetarjontaa. Julkaisussa kuvataan elokuvien esit-tämistä myös kaupallisten elokuvateattereiden ulkopuolella kuten festivaaleilla ja alueellisissa elokuvakeskuksissa. Lisäksi luodaan katsaus sanoma- ja aikakauslehtien verkkoversioiden piirteisiin.

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4V
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti.tilastokeskus@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Statistikcentralen, försäljningstjänsten
PB 4V
00022 STATISTIKCENTRALEN
fin (09) 1734 2011
fax (09) 1734 2500
myynti.tilastokeskus@stat.fi
www.stat.fi

Statistics Finland, Sales Services
P.O.Box 4V
FIN-00022 STATISTICS FINLAND
Tel. +358-9-1734 2011
fax +358-9-1734 2500
myynti.tilastokeskus@stat.fi
www.stat.fi

ISSN 0784-8765
= Kulttuuri ja viestintä
ISSN 1457-8026
ISBN 951-727-825-X
Tuotenro 9980
ADO

